1884 TIZENNYOLCZADIK ÉVFOLYAM. 242. SZÁM. BUDAPEST, HÉTFŐ, SZEPTEMBER 1.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
KÉZIRATOKAT VISSZA NEM KÜLDÜNK.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy egész évre 20 frt | Egy negyedévre 5 frt
Egy fél évre .. 10 frt | Egy hóra 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

KIADO-HIVATAL:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Bécsben: Főügynökségünk: Stern Moritz hirdetési irodája, I. Wollzeile Nr. 22.
Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolf, I. Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I. Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és Társa, I. Wollzeile Nr. 12.
Dukes Miksa, I. Riemergasse Nr. 12.
Schalek Henrik, I. Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I. Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a M.: Daube G. L. és Társa.
Párisban: R. Mosse, 40, r. Notre-Dame-d.-Vict. Agence Havas (place de la Bourse).

Budapest, aug. 30.

Courbet tengernagy, miután összes hajóival kivonult a Min folyóból, a mancsni révben foglalt állást. A félhivatalos párisi lapok jelentése szerint legközelebb *Hainánt* fogja megszállni, mig *Formosa* elfoglalása hirszerint utóbb, a japániak segitségével fog megtörténni. Courbet tengernagynak egyébiránt teljes felhatalmazása van. A *Ferry* elnöklete alatt tegnap tartott *minisztertanácsban,* melyben a hadügyi és tengerészeti miniszterek is résztvettek, az utóbbi előterjesztette Courbet tengernagy legutóbbi jelentését, melyet táviratainK már közöltek. Erre a minisztertanács *Courbet* tengernagynak a következő táviratot küldte: «Az ország, mely önben a *szontaii* győzőt üdvözölte, egy ujabb fegyverténytkö köszönhet önnek. A köztársaság kormánya szerencsésnek érzi magát, hogy a csodálatraméltó legénységnek és vezéröknek a *nemzet háláját* fejezte ki.»

A tengerészeti vezérlet egyébiránt egy másik, fényes elégtételt is kapott; *Millot* tábornok hazahivásában, ki «felhatalmaztatott, hogy egészségi okokból Tonkingból hazatérjen.» Millot tábornoknak, mint ismeretes, sok kellemetlen surlódása volt a tengerészettel, mely Tonkingban egyedül vivta ki az igazi sikereket s Millot által mégis sértő módon mellőztetett. A tábornok számos elkövetett hibáját a bakléi eset tetőzte be, s visszahivása egyidejüleg történik Courbet tengernagy kitüntetésével.

Courcel báró berlini franczia nagykövet varzini utja élénk megbeszélés tárgya ugy a francziа, mint a német sajtóban. A *Paris* a különféle kombinácziókkal szemben a következőket mondja: «Nem való, hogy ama kérdések egyike, a melyekről beszélnek, tárgyaltatott volna, s nevezetesen nem való, hogy Francziaország a frankfurti szerződésnek nemzetgazdasági tekintetben való megváltoztatását kivánta volna. A való felfogásunk szerint az, hogy *Courcel* báró *Bismarck* herczegnek felvilágositást adott Francziaország végczéljairól Khinát illetőleg. A jelen pillanatban, midőn Németország Francziaországgal szemben tanusitott magatartásának elvitázhatatlan korrektsége által megfosztotta Khinát attól a hiedelemtől, hogy valamelyik európai hatalomra számithat, természetes is, hogy Ferry — anélkül, hogy a nemzet becsületét bármikép is csorbitaná, felvilágositást ad Németországnak Francziaország fegyveres beavatkozásáról Khinában. Bismarck herczeg maga kivánta ezt az eszmecserét. Semmiféle szerződés nem köttetett, semmiféle különös pontját az európai politikának nem vették nyilt vita alá. Francziaország szabadon cselekedhetik Khinában; e jogot senki sem fogja tőle elvitatni. — Mig a *Kreuzzeitung* jelentése szerint Courcel varzini utjának csupán a *kongói kérdés* megbeszélése és Francziaországnak Németország gyarmat-politikájához való csatlakozása volt a czélja, — a *Vossische Ztg.* Párisból arról értesül, hogy a nagykövet utasittatott, előadni kormánya nézeteit az összes függőben levő nemzetközi kérdésekre nézve, tehát a kongói, egyiptomi és a khinai kérdésekre nézve. *Bismarck* herczeg viszont hasonlókép kifejtette Németország álláspontját. Az eredmény az volt, hogy konstatáltatott, hogy Németország és Francziaország közt ellentét nem szükséges. A szerződési kérdés érintetlenül maradt. Courcel bárót tegnap Babelsbergben Vilmos császár fogadta.

VIDÉK.

* **Kőszegh** város polgármestere Fügh Károly, ki állásáról tudvalevőleg lemondott, mint a Dunántul hallja, vissza fogja vonni lemondási kérvényét s megmarad állásában.

* **Kecskeméten** ma ment végbe a *ref. lelkészválasztás.* A szavazás 10 órakor kezdődött a templomban s 1 órakor rekesztetett be. Beadatott 355 szavazat. Ebből Czelder Márton nagybányai lelkész 228 szavazatot kapott, Tóth Sándor 124, Oreg János 3, s igy *Czelder Márton választatott meg.* Czelder Mártonban a kecskeméti ref. egyház buzgó és kiváló képességü lelkipásztort nyer. Nagy érdemeket szerzett a hatvanas években a moldvai misszió körül, későbben pedig a nagybányai gyülekezet hivta meg, hol egy tekintélyes theologiai szaklad szerkesztésével foglalkozott. Mint egyházi iró és szónok szintén jelentős helyet foglal el a protestans egyházban.

A HADGYAKORLATOK.

— aug. 31.

Mint minden év őszén, ugy az idén is nagyobb szabásu gyakorlatokat végez a közös hadsereg, mely gyakorlatok nemcsak a csapatok kiképzését tetőzik be, hanem a tiszteknek is alkalmat adnak rá, hogy minden fegyvernemet egyesitő nagy hadsereg-részeket, olyan föltevések közt vezessenek, melyek a komoly eseteknek lehetőleg megfelelnek.

A tanulmány- és gyakorló-utat, melyet *Beck* báró táborkari főnök személyes vezetése mellett a táborkarnak számos törzstisztje tett junius havában, a csapattisztek táborkari utja és szemle-gyakorlatai követték. Csaknem ugyanakkor mentek végbe *Sterneck* báró altengernagy parancsnoksága alatt a hajóhadnak fölöttébb fontos és tanulságos gyakorlatai a tengeren, a legszebb eredménynyel, az uralkodó megelégedésére.

A tengeri gyakorlatokat a *fegyvergyakorlatok* követték, melyek a helyi viszonyokhoz alkalmazkodtak. Igy az 1. (krakkói) hadtest kebelében taktikai gyakorlatokat végeztek a csapatok a vár-harczban, s ezek lehetővé tették, hogy a müszaki tisztek megismerjék az uj erőditéseket. A 2. (bécsi) hadtest hadosztályi és hadtesti gyakorlatokat tartott, mely czélból az a 2. és 25. csapathadosztálylyal együtt a brucki táborban volt konczentrálva, mig a 3. (gráczi) hadtestnél jobbára menetgyakorlatok voltak a hegyek közt. A 4. (budapesti), a 6. (kassai), a 8. (prágai) és a 12. (nagyszebeni) hadtestek csapathadosztály-gyakorlatokat végeztek, melyeket egy-egy több napra terjedő menet-gyakorlat fejezett be. A 7. (temesvári) hadtestnek tudvalevőleg két hadosztálya van konczentrálva egy lovas-csapat-hadosztálylyal s a *király* jelenlétében taktikai gyakorlatokat fog tartani; Temesvár és Lippa közt menetgyakorlatot végez a hadosztály s ebben részt vesz a *honvédségnek* néhány osztálya is. A 9. (josefstadti), a 11. (lembergi) és a 13. (zágrábi) hadtestek a megelőző hadosztálygyakorlatok után több napon át menet-manővert tartanak a landwehr csapataival közösen. A 14. (innsburgi) hadtest dandáronkint végez gyakorlatokat a hegyi harczban, mig Dalmácziában és az okkupált tartományokban (15. hadtest) az egyes helyőrségekben tartanak gyakorlatokat a csapatok.

Az *utász-csapatok,* melyeknek két zászlóalját Klosterneuburgban vonták össze, részt vesznek a hadtest-gyakorlatokban is s ezenkivül hidverési gyakorlatokat is végeznek a Dunán, mig a *vasuti* ezred és a *müszaki csapatok* záró-gyakorlataikat fogják megtartani.

A *tüzérség* és a *lovasság* a lőgyakorlatok, illetőleg a lovas-dandár-gyakorlatok befejeztével a többi csapattal együtt végeznek gyakorlatokat.

A katonai kiképzés ez idei szakát az alsó morvaországi nagy lovas- és hadtest-gyakorlatok zárják be *Albrecht* főherczeg tábornagy személyes vezetése mellett. Jelen lesz itt *ő felsége* és *Milán* szerb király is számos meghivott külföldi tiszt társaságában. E gyakorlatokra egyesült az 5. (pozsonyi) és a 10. (brünni) hadtest, vagyis hat gyalog- és két lovascsapat-hadosztály, összesen 83 zászlóalj, 4 és fél század, 62 lovas-század, 34 üteg 4 és három negyed hid-fölszerelés, melyek szeptember 4-étől 13-ikáig fognak operálni Angern-Dürnkrut és Malaczka-Neudorf közt.

E gyakorlatok alatt, melyekben a közös hadseregben a közös hadsereg csapatai és (fenállásuk óta először) a landwehr és honvédség csapatai és résztvesznek; fontosságukat az a két körülmény adja meg, hogy a hadsereg reorganizácziójának végrehajtása óta az első hadosztály-gyakorlatok s hogy a századok csaknem teljes hadi-létszámban vonulnak ki. Az *élelmezési* és *egészségügyi* csapatok is akczióba lépnek s nagyobb szabásu vasuti szállitásokban is tesznek gyakorlatokat.

Az idei hadgyakorlatok tehát kiterjednek a hadászatnak minden részére, a taktikai szervezetre ugy, mint a müszaki, adminisztrativ és mindama fontos ágakra, amelyeknek föladata a csapatok anyagi jólétéről való gondoskodás,

A király Aradon.

Arad, aug. 31. (Az «Egyetértés» külön tudósitójának távirata.) A harmadik nap programmja a legváltozatosabb és leggazdagabb mindannyi között. Ezen a napon volt reggel 7-kor a szent-mise, ezt követte 10 órakor a különböző küldöttségek fogadása, mely délután két óráig tartott, délután 3 órakor sétakocsizás a városba, a közkórház és a Neumann-féle szeszgyár megtekintése, a lövőház meglátogatása s a diszlövészet megkezdése, hat órakor nagy udvari ebéd 120 teritékre.

A mise.

A minoriták templomában reggel 7 órakor volt az ünnepies istentisztelet. A templomot már egy órával a hivatalos idő előtt nagy néptömeg vette körül, a főajtónál a városi hatóság tagjai álltak diszben, élükön *Salacz* Gyula polgármesterrel, bejutni a templomba csak jegygyel lehetett, mely jegyeket csak a legválogatottabb közönség nyerte meg s elkapkodta már hetekkel ezelőtt. A templom szentélyében az oltár előtt jobbra volt a király számára diszes emelvény készitve imazsámolylyal, magas menyezettel, ehez közel, az oltárral szemben, ugyanazon oldalon állott *József* főherczeg diszes, menyezet nélkül való zsámolya, a szentély előtti tér jobb oldalán az egyházi méltóságok részére két pad volt föntartva, a baloldalon szimmetrikusan szintén két pad ő felsége kisérete számára. A templom hajójában levő baloldalon ültek a főispánok, városi és megyei főszemélyek fényes diszmagyarban, a jobboldal padjaiban a hölgy-közönség foglalt helyet, a háttérben Arad intelligencziájának férfiai közül a kik beférhettek. A karzaton diszes hölgyközönség szorongott. Hét óra előtt pár percczel érkezett meg ő felsége udvarával s József főherczeggel. A templomajtóban *Német* püspök fogadta s vitte előtte az apostoli keresztet, fényes egyházi környezete után a király lépdelt József főherczeggel, kiséretével s helyet foglalt a királyi mennyezet alatt; József főherczeg szintén elfoglalta helyét, hátamegett pedig az első padban *Taxis* Imre herczeg, gróf *Szapáry* Gyula, *Popp* báró és *Mondel* báró, a második padban *Pápay* udvari tanácsos, *Pohl* ezredes és *Nyáry* Adolf tábornok ültek, a másik oldalon az egyháziak, az első padban dr. *Mihályi* Viktor lugosi g. kel. püspök, Pavel Mihály nagyváradi g. egyesült püspök, Nogáll püspök, Göndöcs Benedek, Romer Flóris stb. A notabilitások számára fenntartott padsorokban ott láttuk gr. Karácsonyi Guidot, Jekelfalussy Lajos miniszteri tanácsost, Hertelendy József, Ormós Zsigmond, Tabajdy Károly, Lonovits, br. Dőry József, Beliczey István, Pogány György főispánokat, Salacz Gyula polgármestert s mindazokat, kik az ünnepélyen tényezőként szerepelnek. Ő felsége megérkezésekor a «Gotterhalte» melodiája hangzott fel magyar szöveggel, előadva a mükedvelőkkel megerősitett templomi zenekar által, orgonakiséret volt, csakis a csendes misét Ő felsége, valamint József főherczeg térdelve hallgatta végig. Kivonulása hasonló diszszel történt, mint a bevonulás, a Gotterhalte zenéje mellett.

A *mise* után egyenesen szállására tért az uralkodó s fogadta a polgári és katonai kabinet-iroda vezetőinek jelentését. Az éjszaka futár érkezett Bécsből az elintézésre váró állami ügyiratok egész halmazával, melyeket a miséről hazatérve nagy gonddal vizsgált meg a király s aláirta azokat, melyek szentesités végett terjesztettek elébe. A futár délben indult vissza az osztrák fővárosba s magával vitte az elintézett iratokat.

Az uralkodó élénk levelezést folytat a trónörököspárral és *Valéria* királykisasszonynyal, ki naponkint fölkeresi egy-egy levelével fejedelmi atyját.

A küldöttségek fogadtatása.

A mai nap fénypontját és legkiválóbb eseményét a különböző törvényhatóságok, egyházak, intézetek és egyesületek küldöttségeinek felvonulása és a király előtt való tisztelgése képezte. A városház épülete előtt mozgalmas, változatos jelenetek játszódtak le. Nagy néptömeg csoportosult itt össze, hogy láthassa a diszes küldöttségek felvonulását, a mi valóban ritka szép látványosságokat nyujtott. A városház kapujában királyi testőrök állottak, a városház előtti téren egymást érték a diszesebbnél diszesebb fogatok, melyek robogva szállitják a katonai és polgári méltóságokat. A közönség körében olykor-olykor a meglepetés moraja zug végig, mikor a küldöttségek megérkeznek, s előtünik egy némelyik küldöttségnek fényes diszruhája. Legnagyobb pompát és fényt fejtettek ki Torontálmegye küldöttei, majd a csanádi és temesmegyeiek. Az aradmegyei és városi küldöttek közül is számosan tüntek ki pazar pompával összeállitott diszruháik által. Különös feltünést keltettek: Karácsony Guidó gr., Szlávy Olivér, Beöthy Algernon, Asbóth János, a Barcsayak, Kiss Elemér, Verzár Gyula, Jakabffy Vilmos, Bác István stb., kik valamennyien gazdag és festői diszmagyar öltözetben vonultak fel. Különös érdeklődés tárgyát képezte József főherczeg, ki skarlátpiros diszben hófehér mentében jelent meg. Szép, férfias alakja, katonás tartása, gyönyörü ruhája festői látványt képezett. Kiséretében voltak: Nyáry br. a főherczeg udvarmestere, Degenfeld gr., Henneberg altábornagy és a tábornoki kar. A püspökök violaszin palástjaikban, rendjeleikkel diszitve pompás fogatokon jöttek. Gyönyörü csoportokat képeztek az aradmegyei és aradvárosi vöröskeresztegyletek választmányi tagjai. Ott voltak: Tabajdy Károlyné, özv. Purgly Jánosné, Haas Sándorné, Almásy Józsefné, Bodnár Gáborné, Bohus Istvánné, Bánhidy Antal báróné, Czárán Antalné, Friebeisz Miklósné, Sternthal Adolfné, Scheider Mária, Salacz Gyuláné, Urbán Ivánné, Tagány Istvánné, Leopold Rezsőné, ifj. Gutsjar Mihályné, Tiszty Lajosné, Vizer Péterné, Mittelmann Bódogné, Stampfl Béláné stb. A lépcsőház szorongásig telve: az elfogadási nagy teremben pedig egymást követő sorban voltak a küldöttségek. A király a küldöttségeket nem saját lakosztályában fogadta, hanem az épület másik szárnyépületében, a hol a terem mellett két cercleterem rendeztetett be. A nagy teremben fel voltak állitva az udvari szolgák, a lépcső aljánál az udvari furirok, szintugy a terem bejáratánál; a király elfogadó termében az ajtószárnynál állottak b. *Mondel* főhadsegéd, *Fliessen* őrnagy szárnysegéd, továbbá gr. *Szapáry* Gyula és Jekelfalussy min. tanácsos. Minden egyes sorra jövő küldöttség előtt burggendarmok nyitották ki a szárnyajtót s beeresztették a küldöttségi tagokat, kik a fogadtatás elmulta után távozván, a király is visszavonult egy-két pillanatra a szomszéd terembe, hogy a készen tartott adandó feleleteket átolvassa és ha a következő küldöttség megjelent volt, a király előlépett, a terembe vezető ajtónál megállott és meghajlással üdvözölte őket. A küldöttségek ez alatt félkörben állást foglaltak, a melynek a közepében állott a szónok.

Az összes katonaság már délelőtt bevonulván szállásaikra, legelsőbben is valamennyi *közös hadseregbeli tiszt, a honvédtisztekkel* együttesen, *József* főherczeggel élükön, kit báró Nyáry kisért, fogadtatott. Ő felsége többekkel beszélgetett, maga a bemutatás 15 perczet vett igénybe.

Ezután következett **a róm. kath. papság** üdvözlő küldöttsége, a melynek nevében *Németh* czimzetes püspök üdvözölte a királyt:

Ő felsége beszédére következőleg válaszolt:

«Szivesen fogadom a hadgyakorlatok közben is, melyek engem ezuttal ide vezettek, a szentegyház férfiaiban képviselt béke apostolait s örömmel használom fel ezen alkalmat is annak ismétlésére, hogy a katholikus klerus kegyelmemre mindenkor számithat, ha hagyományos szent és békés hivatása szellemében és elzárkózva a politikai hullámzások szenvedélyeitől, hivei közt a vallásos erkölcsiséget, testvéries békét és törvény iránti tiszteletet ápolja és őket a nemzetiségi vagy felekezeti surlódásoktól távol tartja. Kövessék tehát — mint hinni akarom, hogy tulnyomó többségük eddig is követte — ezen irányt s mint jelenleg ugy jövőben is nemcsak köszönettel veendem hódolatukat és hüségük biztositását, hanem — mint mondám — irányukban kegyelmem is változatlan fog maradni.»

A görög-katholikus klerus nevében *Pavel* püspök üdvözölte ő felségét:

Pavel beszédére a király a következőket válaszolta:

«Hódolatukat és hüségük biztositását kegyesen fogadom és reménylem, hogy mind önök, mind példájuk által helyes irányban vezetett hiveik s ezen érzelmeket a trón, ugyszintén vallásuk és az ország érdekében mindenkor tetteikben is fogják tanusitani».

A szerb görög-keleti klérus küldöttsége nevében *Angyelics* patriarcha **német** nyelven tartotta hódoló beszédét.

Erre ő felsége szintén **német** nyelven a következőképen felelt:

«Hü ragaszkodásuk biztositását szivesen fogadom, mivel annak őszinteségéről meg vagyok győződve s jól tudom, hogy önök hivőik körében a legelismerésreméltóbb módon oda hatnak, hogy azok vallási s nemzetiségi érzelmeik türelme nélkül az ország hü polgárai legyenek. A jövőben is számitok hitsorsosaik részéről ezen hüségre s örömest biztositom önöket további kegyes jóakaratomról.»

A román görög katholikus klerus nevében *Román* Miron metropolita a következő beszéddel üdvözölte ő felségét:

«Császári és apostoli királyi felség! Legkegyelmesebb urunk! A magyarországi és erdélyi görög-keleti román egyház nevében hódolatteljesen üdvözöljük felségedet, koronás királyunkat, atyailag gondoskodó védurunkat az országnak hivőink által tömören lakott eme vidékén. Papságunk és hivőink kelelében az őseinktől öröklött legbecsesebb hagyomány, a felséged fényes trónja iránti hüség és ragaszkodás ujabb tápot merit ez alkalommal annak tudatából, hogy habár felséged, legkegyelmesebb urunk királyunk ezuttal kiválóan a mindenütt tiszteletet parancsoló vitéz hadseregére irányozza legmagasabb figyelmét, mindazáltal eme atyai látogatásának kegye a hadsereg talaját, e vidék és környéke lakosságának összességét is elárasztja, boldogitó sugaraival. Áldott és dicső legyen mindenkorra felséged uralkodása! Bölcs atyai gondoskodása öntsön szellemi és anyagi erőt hazánk hü népeibe, hogy ezek alkotmányunk és törvényeink oltalma alatt fejlődhessenek és a müveltség és jólét hatalmával mindenkor egyesülten müködhessenek drága hazánk felvirágzására. És midőn mi a hazai görög-keleti román egyház őszinte érzelmeinek felséged legkegyelmesebb személye és legmagasabb trónja iránti változhatlan szeretetének, hüségének és ragaszkodásának ujabb tanujeléül felséged legkegyesebb szine előtt megjelenni bátorkodunk, — kérve kérjük a mindenható istent: hogy felségedet hazánk és nemzeti egyházunk boldogitására a legjobb egészségben sokáig éltesse! Se traiesca Maiestatea Sa!»

Erre ő felsége ezeket felelte:

«Kegyesen fogadom hódolatukat és hüségük biztositását, mert nem kétlem, hogy egyházuknak mindinkább való megszilárditását csak oly irányban fogják Önök vezetni, mely a trón és haza javának és hiveik érdekeinek szolgáland. Legyenek meggyőződve, hogy ebbeli törekvéseikben kegyelmemre és oltalmamra mindenkor számithatnak.»

A református hitközségek nagyszámu küldöttsége nevében *Széll* Kálmán szalontai esperes intézett ő felségéhez szép beszédet.

Erre a király a következőképen felelt:

«Mindenkor kedvesen fogadom a hazafias reformátusok hódolatát s legjobb kivánataimmal kisérem egyházuk uj szervezetének fejlődését. Legyenek meggyőződve változatlan kegyelmemről.»

Az ágost. ev. hitfelekezet küldöttsége nevében *Frint* Lajos aradi lelkész adott hódolatuk és szeretetüknek ő felsége előtt kifejezést.

Erre ő felsége igy válaszolt:

«Köszönettel fogadom az ágostai hitvallásuak nevében tolmácsolt hódolatot s hüség biztositását. Nem kétkedem ez érzelmek őszinteségében s azért szivesen biztositom önöket ez alkalommal is egyházuk s lelkészi müködésük irányában való jóakaratomról s változatlan királyi kegyelmemről.»

Békésmegye küldöttsége nevében *Beliczey* István főispán tartotta az üdvözlő beszédet. Ez alkalommal gróf *Szapáry* Gyula pénzügyminiszter, mint a magyar kormány képviselője a *király közelébe lépett* és mindvégig, a többi küldöttségek megjelenésénél is a király oldala mellett maradt és a bemutatásokat eszközölte.

Beliczey István beszédére ő felsége következőleg válaszolt:

«Hüségük s ragaszkodásuk biztositását kedvesen és köszönettel fogadom. Ismerem Békésmegyének a közügyek s különösen a népoktatás terén kifejtett buzgalmát s azért minden alkalom kedves előttem elismerésemet e felett kifejezhetni, biztositván önöket továbbra is királyi kegyelmemről.»

Biharmegye és Nagyvárad város küldöttségének vezetője báró *Dőry* József főispán ő felségéhez a következő beszédet intézte:

Császári és királyi apostoli felség! Legkegyelmesebb urunk! Bihar vármegye és Nagyvárad város közönsége, mely a történelem tanusága szerint a hazaszeretet és a királyhozi tántorithatlan hüségben jó és balsors között az ország törvényhatóságai között mindég kitünt, örömmel ragadja meg a jelen szerencsés alkalmat, hogy felséged előtt megjelenve ünnepélyesen kifejezze alattvalói hódolatát és szeretetén alapuló legmélyebb tiszteletét, melyben felséged magasztos fejedelmi erényei iránt a birodalom minden népeivel nemes versenyben osztozkodik. Áthatva a fiúi háláérzettől, melylyel Felséged áldásteljes országlása iránt tartozik, azon legforróbb óhajtását nyilvánitja, hogy a királyok királya Felséged legdicsőbb uralkodását népei boldogitására a béke védszárnyai alatt az élet legvégső határáig terjessze ki. Bihar vármegye és Nagyvárad város hazafias közönségét Felséged királyi atyai kegyébe ajánlom.

Mire ő felsége következőleg válaszolt:

«Fogadják őszinte köszönetemet e hódolatteljes tisztelgés s az imént nyilvánitott forró óhajtásokért. Meg vagyok győződve, hogy *Biharmegyét* azon előkelő helyen, melyet derék székvárosával együtt az ország törvényhatóságai sorában, hüséges ragaszkodása és önzetlen hazaszeretete által jelenleg elfoglal, jövőre is mindenkor fogom találni, hazafiasan közremüködve az ország jólétének előmozditására s ez által atyai szivem örömére is. Fogadják ismételve köszönetemet itteni megjelenésökért.»

Csanádmegye küldöttsége nevében *Lonovics* József főispán következő beszédet mondta:

Felséges császári és apostoli király! legkegyelmesebb urunk! *Csanádmegye* törvényhatósága értesülvén azon örvendetes eseményről, miként csász. s kir. felséged a szomszéd Aradmegye fővárosát legmagasabb látogatásával fogja szerencséltetni, megragadták tehát küldőink erre az alkalmat, hogy kifejezést adjanak felséged legmagasabb személye és trónja iránti tántorithatlan hüségük, odaadásuk és hódolatuknak. Midőn tehát ebben a reánk nézve megtisztelő megbizásban eljárnánk, buzgón kérjük a királyok királyát, miszerint csász. kir. apost. felségedet és az egész uralkodó családot hazánk diszére, javára, szellemi és anyagi felvirágoztatására és népei örömére, boldogitására igen, de igen sokáig éltesse.

Erre ő felsége következőleg válaszolt:

«Mondják küldőiknek királyi üdvözletem mellett köszönetemet, hogy ez alkalmat is felhasználták hüségük és hódolatuk nyilvánitására s köszönöm önöknek is, kik e bizatásban eljárni siettek. Kegyelmem és jóakaró hajlamom megyéjük irányában mint eddig, ugy ezentul is változatlan marad.»

A hunyadmegyei küldöttség nevében nagyklopotivai *Pogány* György főispán ő felségét a következő beszéddel üdvözölte:

«Császári és apostoli királyi felség! Legkegyelmesebb urunk! A mint bizonyossá lett azon örömhir, miszerint felséged e szomszédos társtörvényhatóságot látogatásával szerencsélteti, a fényes nevü ős Hunyadmegye közönsége e végre egybehivott közgyüléséből az én vezetésem alatt küldöttséget rendelt, hogy Felséged előtt legmélyebb hódolatát és őseitől öröklött alattvalói hüségét legteljesebb tisztelettel kifejezzük. Midőn felséged előtt e hódolati nyilatkozatot legmélyebb alázattal tolmácsolni szerencsés vagyok, kérem az isteni gondviselést, hogy felségedet birodalma népeinek boldogitására hosszasan éltesse és áldja meg felségedet, hogy hazánkat az eddig élvezett békében királyi bölcseségével kormányozhassa. A béke áldása felséged nagy birodalmában hasznos lehet mindenütt, de talán sehol sem oly szükséges, mint hü Magyarország keleti részein, hol a felséged által fentartott *külbéke* folytán kellőleg megszilárdul a *belső béke,* fejlődik a tudomány, virágozni indul a müvészet, emelkedőben van a földmivelés, versenyre kel ipar, kereskedelem, és dus forrásokat nyer a közjólét. De bármily kiválóan óhajtjuk hazánkra nézve az oly szükséges békét, ha felséged uralkodó háza s a birodalom veszélyeztetett érdekei ugy hoznák magukkal, tapasztalni fogja felséged, hogy Hunyadmegye fiai az alattvalói hüségben, ragaszkodásban, áldozatkészségben a veszélyek között sem engedik magukat felülmulni. Esedezve, hódolatunk legkegyelmesebb elfogadásáért alattvalói alázattal ajánljuk magunkat és küldőinket felséged királyi szivének kegyelmébe».

Erre ő felsége a következőket válaszolta:

«Örvendek Magyarország *erdélyi részének* egyik törvényhatóságát is itt képviselve láthatni, minden alkalommal tanusitott hü érzelmei nyilvánitására. — Kedvesen fogadom ezt, s mondják megbizóiknak, hogy reménylem — mint ohajtom — *nem esik távol azon idő, midőn alkalmam leend a szép Erdélyt hosszabb időre meglátogatni* s küldőiket szülőföldükön is különös kegyelmemről biztositani».

Krassó-Szörény vármegye küldöttségének vezetője *Tabajdy* Károly főispán a következő beszéddel üdvözölte ő felségét:

«Császári és apostoli királyi felség! Legkegyelmesebb urunk! Krassó-Szörény megye törvényhatósága közönségének küldöttségét van szerencsém felséged elé vezetni, hogy alattvalói hüségének és hódolatának kifejezést adjon. Felséges urunk! Az öröklött hüség és hagyományos ragaszkodás azon érzelme, mely a magyar nemzetet áthatja s felharsog mindenütt, a hol felséged hü népei között megjelen, viszhangzik a mi bérczeink között, viszhangzik a mi sziveinkben is s a testvéri békében együtt élő nemzetiségek ajakáról, bármely nyelvet beszéljenek is, egyetlen hazafias felkiáltás hangzik: éljen a haza, éljen a király! Ez érzelmektől áthatva, esedezünk felséged előtt, fogadja kegyelmesen törhetlen hüségünk és soha nem muló ragaszkodásunk jelen kifejezését, s kérjük a mindenhatót, hogy felséged uralkodó házával együtt mint boldog napok nagy és dicsőséges uralkodóját az emberi kor legvégső határáig éltesse!»

Ő felsége válasza következőképen hangzott:

«Meg vagyok győződve imént kifejezett érzelmeik őszinteségéről, s azért örömmel fogadom az azokból eredő jó kivánatokat, de örömmel különösen azon biztositást is, hogy azok a testvéri békében együtt élő nemzetiségek ajakáról jőnek. Őrizzék ezentul is e testvéries egyetértést, mely által egymást támogatva legbiztosabban elérhetik megyéjük anyagi és szellemi jólétének megszilárditását s egyszersmind változatlan kegyelmem fenntartását, melylyel ez ujonnan egyesült megye előrehaladó rendezését és fejlődését mindenkor különös figyelemmel és rokonszenvvel kisérem.»

Temesmegye *és Temesvár város* küldöttségének vezetője *Ormós* Zsigmond temesi főispán ő felségéhez a következő beszédet intézte:

«Császári s apostoli királyi felség! Legkegyelmesebb Urunk! Felséged legmagasabb látogatásai, hü népei iránti atyai gondoskodásának ugyannyi örvendetes jelei, mindenkor a hála és öröm érzületeinek kifejezésére ösztönzik alattvalói hü kebleinket, és óhajtott alkalmul szolgálnak arra, hogy felséged legmagasabb személye és a felséges uralkodó-ház iránti tántorithatlan hüségünknek, alattvalói hü ragaszkodásunknak és szeretetünknek hódolatteljes kifejezést adjunk. Temes vármegye és Temesvár szab. kir. városa törvényhatóságai nevében alázatosan kérjük felségedet, hogy hüségi hódolatunk kifejezését legkegyelmesebben elfogadni méltóztassék. Végre buzgóan kivánjuk, hogy a Mindenható felségedet hü népei boldogságára sokáig éltesse. Éljen a király!»

Ő felsége következőképen válaszolt:

«Ismeretesek előttem *Temes* megye és Temesvár városának hü érzelmei és azért mindenkor örömmel látom e két törvényhatóság képviselőit. Fogadják — megbizóik részére is köszönetemet, hogy itteni időzésemet alkalmul vették, hódolatuk nyilvánitására s vigyék megyéjük és szép városuk összes lakosságának királyi üdvözletemet s különös kegyelmem biztositását».

Torontálmegye küldöttségének vezetője *Hertelendy* főispán akövetkező beszédet mondta:

Felséges császár és apostoli király legkegyelmesebb urunk! *Torontálmegye* a legőszintébb örömérzetével értesült arról, hogy felséged legfőbb haduri minőségében megyénk közelében időzend a velünk határos Aradmegyét boldogitván legmagasabb látogatásával Torontálmegye közönségének kedvező alkalmat szolgáltat ez arra, hogy felséged legmagasabb személye iránti jobbágyi hódolatának, és a felséges uralkodóházhozi hagyományos ragaszkodásának és hüségének kifejezést adjon, e czélból lettünk mi a megye által közgyülésileg kiküldve, és e megbizatásunkban eljárva teszszük le a megye hódolatát felséged lábaihoz, kérve felségedet, miszerint azt kegyesen fogadni és Torontálmegyét királyi kegyelmében megtartani méltóztassék.

Erre a király igy válaszolt:

«Örvendve hallottam kiküldetésüket s köszönöm önöknek itteni megjelenésüket és hódolatuk kifejezését. Megyéjük hü ragaszkodása és érzelmei által már régóta kiérdemelte különös kegyelmemet és jóakaró hajlamomat s azért ezuttal is szivesen biztositom önöket e kegyelmem változatlan fentartásáról, s kérem vigyék megbizóiknak királyi üdvözletemet».

Aradmegye *küldöttségének* vezetője, *Tabajdy* Károly főispán ő felségéhez a következő beszédet intézte:

«Császári s apostoli királyi felség! Legkegyelmesebb urunk! Aradmegye törvényhatósági közönsége nevében jelentünk meg felséged előtt, hogy alattvalói hódolatunknak kifejezést adjunk. A legmagasabb trón és haza iránti hüség és szeretet a magyar nemzet szivében oly összeforrott, oly azonos fogalommá emelkedett, hogy ez képezi felséged legmagasabb személye, uralkodó háza s a nemzet között a szétválhatlan összetartozás megbonthatlan kapcsát, s az idők folytonos tanuságai, ha lehető, még szilárdabbá erősitik e kapcsot, midőn lelkesedéssel szemléljük, hogy ugy a béke müvei, mint jöhető nehéz idők sulyos veszélyei között a haza jóléte, előhaladásos felvirágzása fölött felséged atyai bölcsesége munkál s buzgó gondoskodása áll őrt. Esedezünk, fogadja felséged kegyesen Aradmegye törvényhatósági közönsége öröklött hüségének s törhetlen ragaszkodásának ezen kifejezését és kérjük a mindenhatót, hogy felségedet és uralkodó házát népei javára az emberi kor végső határáig éltesse!»

Erre ő felsége a következőket válaszolta:

«Midőn az itteni katonai gyakorlatok alkalmából néhány napig Aradmegye területén időzöm, különös örömmel találkozom ezen megye képviselőivel s kegyesen fogadom e törvényhatóság közönsége hüségének és ragaszkodásának kifejezését. *Köszönő elismerésemet fejezem ki* egyszersmind részemről *is a megyei lakosságnak, mely mint hallom készséggel viseli a jelen katonai összpontositások terheit* s mely engem is, mint azt már e napokban tapasztaltam mindenütt a hü ragaszkodás jeleivel környezett. Fogadják ez érzelmek viszonzásául és a megye összes közönsége számára királyi üdvözletemet.

Aradváros küldöttségét *Salacz* polgármester vezette, ki a következő beszédet tartá:

Arad szab. kir. város közönsége általunk a legőszintébb örömmel, a hála, a feltétlen hüség s a határtalan ragaszkodás érzetével járul felséged elé, hogy legmélyebb hódolattal legalázatosabban bemutathassa.

Felséges urunk, városunk régibb történetének részleteit homály fedi; csak azt tudjuk, hogy Arad volt és megsemmisült. Azonban két évszázad minden lapja hirdeti, hogy a mit hajdan leromboltak a nehéz idők viharai, felépitették azt felséged dicső emlékü ősei. Országlásuk alatt lett városunk ujból alapitva, atyai gondoskodásuk alatt fejlődött, emelkedett, felséged bölcs uralkodása alatt pedig elérte a fejlődöttség azon fokát, mely azt hazánk kiválóbb városainak sorába emelte. — A magyar igazelmüség mellett tehát a hálában is találja forrását azon tántorithatatlan hüség s áldozatkész ragaszkodás, melyet Arad polgársága mindenkor és minden időben nemzedékre a felséges uralkodó család s első sorban annak feje, a király iránt viseltetett.

Mi tehát, kik elődeink alattvalói érzületének, hüségének teljes mérvben örökösei vagyunk, mély alázattal kérjük felségedet, miszerint hódolatunkat legkegyelmesebben elfogadni s városunkat királyi kegyelmében állandóan megtartani kegyeskedjék, mely kérelmünkhöz azon buzgó fohászt csatoljuk, hogy a mindenható Felségednek s felséged családjának életét az emberi kor legszélsőbb határáig éltesse.

Erre a beszédre ő felsége a király következőképen válaszolt:

«Kegyesen fogadva hódolatuk nyilvánitását, csak örömemet fejezhetem ki a felett, hogy ismét alkalmam van személyesen meggyőződhetni Arad városa örvendetes fejlődéséről. Ezt első sorban derék polgársága helyes irányu iparkodásának és munkásságának köszönheti ugyan, de legyenek egyszersmind meggyőződve, hogy ha ezen kivül a körülmények még más tényezők segédkezését is kivánatossá tennék, e tekintetben királyi oltalmamra és pártfogásomra mindenkor számithatnak, mert őszintén óhajtom, hogy Arad azon kiváló helyet, melyet az ország városai soraiban elfoglal, nemcsak megtartsa, hanem mindinkább megszilárditsa, áldást kivánok lakosainak, kiknek ismételt köszönetet mondok e körükben tapasztalt szives fogadtatás s hü ragaszkodás tanusitásáért.

Az aradmegyei és városi vöröskeresztegylet küldöttségének vezetője *Tabajdy* Károly főispán ő felségéhez a következő beszédet intézte: «Császári és apostoli királyi felség! Legkegyelmesebb urunk! Az aradmegyei és Arad sz. kir. város veres-keresztegyletek képviseletében ragadtuk meg az alkalmat, hogy felségedet hódolatteljes tisztelettel üdvözöljük. Az általános védkötelezettség elve, mely törvényeinkben kifejezésre jutott, lerombolta a válaszfalat, mely valaha a nemzet és a hadsereg között létezett, — fiaink, testvéreink állanak a hadsereg soraiban őrt, a legmagasabb trón és haza biztonsága felett s minden seb, a mely a hadseregen üttetik, a mi szivünkön is átsajog s a hadsereg veszedelme, diadala, dicsősége a mi veszedelmünk, diadalmunk, dicsőségünk is! — Felséges urunk! a felséged és felséges királynénk legmagasabb védelme alatt álló vöröskereszt-egylet emberbaráti s hazafias feladatául tüzvén ki, a béke áldásos éveiben gyüjteni össze a háboru sebeit enyhitő eszközöket, mi is, kik e magasztos eszme szolgálatában szerény munkásai vagyunk a nagyfontosságu ügynek, megjelentünk felséged előtt és esedezünk: fogadja kegyelmesen hódolatunk s alattvalói ragaszkodásunk, szeretetünk ezen kifejezését s kérjük a mindenhatót, hogy felségedet s felséges királynénkat, mint egyszersmind vörös keresztegyletünk legmagasabb védnökeit, felséges családjával együtt, boldogságban és dicsőségben népei javára az emberi kor végső határáig éltesse.»

Ő felsége következőképen válaszolt:

«Éber figyelemmel és különös rokonszenvvel kisérem az oly annyira fontos és jótékony veres kereszt-egylet működését, s azért csak örömmel fejezhetem ki megelégedésemet ezen egyletnek az országban s e vidéken is mindinkább növekedő fejlődése felett. Folytassák kérem, ezentul is e jótékony emberbaráti törekvést, a szerencsétlenek áldáskivánatai s védnöki támogatásom mindenkor kisérni fogják tevékenységüket.»

A küldöttségben levő nők valamennyien fekete selyemruhában voltak, fejükön aranypaszománttal szegélyezett, nagyon jól álló magyaros fejkötővel.

Az ügyvédi kamara küldöttsége nevében *Haas* Sándor aradi ügyvéd üdvözölte a királyt a következő szavakkal:

Felséges urunk és királyunk! Az aradi ügyvédi kamara legmélyebb alázattal jobbágyi hódolatát fejezi ki felségednek és kéri azt kegyelmesen fogadni.

Ő felsége következőleg válaszolt:

«Szivesen fogadom hódoló tisztelgésüket s elismerésemre — legyenek meggyőződve — mindenkor számithatnak, ha e jeles testület, mint a jog és igazságszolgáltatás fontos tényezője, nemes hivatását kartársai, nemkülönben mint a népesség érdekeit szem előtt tartva, buzgóan és nemes irányban teljesiti.»

Az aradi kir. közjegyzői kamara küldöttsége nevében *Bonts* Döme aradi kir. közjegyző következő beszéddel üdvözölte a királyt:

Felséges császári és apostoli király, legkegyelmesebb urunk! Az aradi kir. közjegyzői kamara a legélénkebb örömmel karolja fel e kiválóan szerencsés alkalmat, a midőn felséged legkegyelmesebb urunk királyunk Arad városát — mely kamaránk székhelye is — legmagasabb látogatásával megörvendeztetni kegyeskedett, — hogy a kamaránk területén működő kir. közjegyzők képviseletében felséged és a felséges uralkodó ház iránti tántorithatatlan hüségének és hódolatának kifejezést adhasson. A kir. közjegyzői intézmény hazánk jogéletének ezen egyik uj fontos tényezője felséged bölcs atyai gondoskodásának köszöni lé étét, mely Magyarország jogéletében megörökitendi felséged áldásos uralkodásának korszakát. A legmélyebb hálaérzettel esedezünk felséged legmagasabb királyi kegyelme előtt, méltóztassék tántorithatlan jobbágyi hüségünket és legalázatosabb hódolatunkat legkegyelmesebben elfogadni és a kir. közjegyzői intézmény életét hazánkban a legmagasabb kir. kegyben és atyai gondoskodásában továbbra is megtartani, kik nem szününk meg soha táplálni keblünkben azon legforróbb kivánatunkat, hogy felségedet az egek ura hazánk üdvére az emberi kor legvégsőbb határáig éltesse.

Erre ő felsége igy válaszolt:

«Kegyesen fogadom hódoló tisztelgésüket s őszintén kivánom, hogy a közjegyzői intézmény Magyarországban is mindinkább szilárdabb alapot nyerjen s ez által a kar egyes tagjai is érdemszerinti jólétnek és megelégedésnek örvendjenek.»

A kereskedelmi kamara küldöttsége nevében a kamara elnöke *Grünwald* Ferencz a következő beszédet mondta:

Császári és apostoli kir. felség! Legkegyelmesebb urunk! «A trón iránti törhetlen hüség és a felséged iránti alázatteljes hódolat, mely ezen ország népességét vallás és nemzetiség különbség nélkül áthatja, az általunk képviselt osztályok tagjainak keblét is eltölti. Az aradi kereskedelmi és iparkamara örömmel ragadja meg tehát ezen ünnepélyes alkalmat, midőn felséged annak székhelyét magas megjelenésével kitüntetni kegyeskedett, hogy felséged magas szine előtt megjelenve, e területen lakó kereskedelmi és ipar osztály hő érzelmeinek kifejezést adjon és ezen érzelmekből kifolyólag imaszerüen kivánja, hogy a mindenható felségedet, kinek atyai uralkodása alatt a kereskedelem és ipar fejlődése nagy mérveket öltött — és az egész felséges császári és királyi családot hazánk és a monarchia boldogitására minden testi és lelki szenvedéstől megkimélve az emberi lét legvégső határáig éltesse.

Erre ő felsége a következőleg felelt:

«Köszönettel fogadva hódolatukat s jó kivánataikat, szivesen viszonzom ezeket azon óhajtással, hogy a kereskedelem s ipar, mely e kerületben és különösen annak székhelyén már is oly örvendetesen fejlődött, az általuk képviselt osztályok s közvetve az egész ország javára és gazdagitására tovább is viruljon.»

Az izraelita hitközség küldöttségének nevében annak vezetője *Steinhardt* Jakab főrabbi a következő beszédet mondotta:

«Császári és királyi felség, legkegyelmesebb ur! A legalázatosabb aradi izr. hitközség áldja e mai örökké emlékezetes napot, midőn meg van neki engedve felséged kegyelmes szine elé járulva szerény kifejezést adni felséged iránti legmélyebb hódolatának és határtalan alattvalói hüségének, valamint mélyen érzett hálájának azon jóságos és hathatós ótalomért, melyben felséged hitfelekezetünk vallási és nevelési ügyeit részesiteni kegyeskedik; a mindenható jó Isten tartsa meg felséged családját az emberi élet legvégső határáig zavartalan jólétben, s engedje, hogy teljesüljön fölségeden s a szeretett magyar hazán az ő szent igéje: És állandó lészen a te házad és a te országod és a te királyi széked erős leszen mindörökké!»

Ő felsége a következőket válaszolta:

«Hódolatukat kegyesen fogadom s legyenek meggyőződve, hogy valláskülönbség nélkül az ország minden polgára, kit a hüség és önzetlen hazafias magatartás arra érdemesit, kegyelmemre s kormányom oltalmára mindenkor számithat.»

A küldöttség csaknem mindenik tagját hosszabb megszólitással tüntette ki ő felsége; a többieket pedig hol barátságos megjegyzéssel, hol kérdéssel illette.

Ezután a *törvényhatóságok tagjainak* fogadtatása következett, végül valamennyi *államtisztviselő* küldöttsége üdvözlő beszéd és királyi válasz mellőzésével tisztelgett; e fogadtatás hosszabb ideig tartott, mert ő felsége a közigazgatás minden ága felől tudakozódott, különösen figyelemre méltatta a távirdahivatal főnökét, kinél a most mutatkozó forgalom iránt kérdezősködött, egyszersmind tudakozódva, vajjon áll-e rendelkezésére elegendő kisegitő erő.

A király által történt fogadtatás után csaknem valamennyi küldöttség *József* főherczegnél és gróf *Szapáry* Gyula pénzügyminiszternél tisztelgett.

Körut a városban.

A küldöttségek fogadása után szük udvari körben dejeunner volt s azután megkezdte a király körutját a városban, hogy megtekintse a programmba fölvett kiváló intézeteket.

A *közkórháznak* sorra járta minden helyiségét, tudakozódott az intézet viszonyai felől s nem győzte dicsérni a páratlan rendet és tisztaságot, megszólitotta csaknem minden beteget, különösen nagy részvéttel beszélgetett az ott fekvő honvédekkel. — A *lövőházban* hosszabb ideig maradt a király s nagy érdeklődéssel nézte a dijlövést, melynek egyetlen dija a felség által ajándékozott 25 darab arany volt. A lövőház helyiségei szorongásig megteltek válogatott közönséggel, noha az épület szük volta miatt csak a meghivott vendégeket, az egyesület tagjait és ezek családjait bocsátották be. A lövőház bejárója előtt *Kövér* Gábor fölövészmester fogadta az uralkodót s *Greiner* Károly helyettes lövészmester, mint a czéllövészet vezetője megkérte, hogy nyissa meg a dijlövést. — «Nem fog jól menni — szólt mosolyogva a király — mert rosz utakon jöttem ide.« — Fegyvert adtak kezébe, de letette, mert nehéz volt s másikat kért helyette. Azután czélzott, lött, de nem talált feketét. «Bezzeg nem volt jó lövés, de megmondtam előre, hogy nem fog jól menni.» — A király félre állott s megkezdődött a dijlövés. — *József* főherczeget is megkérték, hogy tegyen egy lövést, de ő igy felelt: «Nem tudok én ezekkel az ujmódi fegyverekkel bánni, csak a vadászpuskához, meg a bakafegyverhez értek.» — A király rendes kiséretén kivül ott volt a lövőházban *Turn-Taxis* herczeg, *Karácsonyi* Guidó gróf két fiával, *Bisszingen* gróf, *Kinszky* báró és *Ambrózy* báró. — A *Neumann-testvérek* nagy szeszgyára is fölöttébb lekötötte a király figyelmét. sorra járta a helyiségeket s megkérdezte a gyár tulajdonosától, hogy mennyi adót fizet? — «Naponkint 1065 forintot, felség» — volt a felelet, mely szemlátomást meglepte a királyt s a körülötte állókat is. — «És menynyit produkál a gyár?» — folytatá ő felsége a tudakozódást. — «Naponkint 240—250 hektolitert» — szólt a gyáros. Az uralkodó ezután visszahajtatott szállására s a nép mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel üdvözölte.

Az udvari ebéd.

Az 59 teritékü udvari ebéd 6 órakor kezdődött. A király jobboldalán ültek; József főherczeg, Pavel püspök, gr. Khuen Antal, Erős Sándor, baloldalán: gr. Szapáry Gyula pénzügyminiszter, b. Nyáry főudvarmester, Nogall czimz. püspök, b. Ambrózy Gyula, továbbá b. Simonyi Lajos, Beliczay főispán, Jankovics Pál alispán, Zsilinszky orsz. képviselő, Dőry főispán, báró Bémer kanonok, Szlavy Olivér orsz. képviselő, Lonovits főispán, Meskó alispán, Blaskovits Alfréd földbirtokos, báró Wagner országgyülési képviselő, báró Bornemissza Tivadar, gr. Khuen Géza, báró Jósika Lajos, Demsusen vikárius, Széll Kálmán, Széll földbirtokos, Palicucsevin földbirtokos, Zaricsai főerdész, Beöthy alispán, báró Ambrózy Béla, Dobó kanonok, Ürményi Pál, Damasciu János, Hertelendy főispán, Tallián alispán, gr. Karácsonyi Aladár, báró Perliczy Ferencz, Rónay Jenő, Várady Mihály, Dániel Pál orsz. képviselő, Török polgármester, Telbisz főjegyző, Jorgovits archimandrita, Dal polgármester, Ritook Zsigmond és a királyi kiséret. A menu a következő ételekből állott: Potage à l' impériale, Pâté de foies gras à la gelée, Pièce et cote de boeuf, Salmis de perdreaux à l'italienne, dindons rôtis, Salade, Compot, Celeris de France à la poulette, parfait aux Oranges, Fromage mêle, Glaces aux ananas et au chocolat, Dessert. Hamza Miksa nagyváradi czigány zenekara az ebéd folyama alatt a következő darabokat játszotta: 1. Az «Euryanthe» czimü opera nyitányát Webertől. 2. Magyar népdalokat. 3. «Lilly» operett keringőjét Bánffytól. 4. Magyar népdalokat. 5. Csárdást. 6. «Rózsa» tipegőt Ellenbogen A.-tól. 7. Magyar népdalokat.

Az udvari ebéd után ő felsége hosszabb ideig cerclet tartott.

*

A kivilágitás.

Este az egész város ismét ünnepélyesen ki volt világitva és még szebben és pazarabb fénynyel, mint tegnap; a városház előtt a tüzörség szines lampionokkal elvonult.

*

Arad, aug. 31. (B. C.) *Szapáry* Gyula gróf pénzügyminiszter holnap Pécskára megy, hogy az ottani állami uradalmakat megvizsgálja.

⁂

Arad, aug. 31.

— Az «Egyetértés» külön tudósitójától. —

Tegnap, midőn a király meglátogatta a várat, igen körülményesen nézett meg mindent. A kórházban megszegetett egy kenyeret, letört belőle egy darabot, megizlelte s megdicsérte a késztőjét. Innen ment ő felsége a tüzoltógyakorlatokra. Már akkor ott várta *József* főherczeg, ki sorra nézte a tüzoltó szereket s többeket megszólitott. Igy többek között észrevévén az ott levő gyermek-zenekar karmesterét, kinek mellén katonai érdemrend volt, megkérdezte: melyik ezredben szolgált?

— A 68-ikban, fenség.

— Volt hadjáratban?

— Igen fenség, 1866-ban.

— Akkor hát régi bajtárs, mondá a főherczeg.

Kezet szoritott vele. Gyakorlat után ő fensége Schór parancsnokot szólitá meg, megkérdezte, hogy a tagok mind önkénytesek-e? «Igen felség, válaszolta Schór.

— Használták-e már a tüzesetnél a mentőzsákot?

— Csak a gyakorlatoknál használtuk eddig, felség.

— A mentőponyvát sem haználták?

— Igen felség, a szinházégésnél, a hol tiz ember tartotta s egy ember életét megmentettük.

— Erről már hallottam, felelt a király s később igy szólt:

— Fejezze ki megelégedésemet, igen jól dolgoztak.

*

A lóversenyek alatt a király nem maradt tribünjén, mindjárt kezdetének leszállt és hosszasan beszélgetett *Szapáry* miniszterrel és báró *Ambrózy* megyei birtokossal.

*

A tegnapi ebéd után cerclet tartott ő felsége s megszólitotta csaknem minden vendégét, kiket *Szapáry* gróf pénzügyminiszter mutatott be. A főpapokkal különösen sokáig beszélgetett, *Institoris* városi főjegyzővel behatóan társalgott a városi, *Szatmáry* Gyula megyei főjegyzővel pedig a megyei ügyekről, *Vásárhelyi* László megyei birtokossal gazdasági ügyekről, *Boros* Bénitől részletesen kikérdezte az arad-körösvölgyi és csanádi vasutak ügyeit, nagy megelégedését fejezte ki, hogy a törvényhatóság a birtokossággal vállvetve ily hasznos vállalatokat létesit, *Grünwaldtól* a kereskedelmi iparügyekről beszélt, *Szász* Sándortól az ügyvédi kar helyzetéről tudakozódott.

Általán véve a felség sokszor kifejezte legteljesebb megelégedését a fogadtatással. Arad város polgármestere hosszu megszólitásokban részesült, s alkalma volt kimeritően megismertetni a felséggel Arad helyzetét. Figyelmesen hallgatta a király az árviz ellen tett intézkedések fölsorolását, a város vagyoni helyzetének vázolását, s mikor a kivilágitást szemlélte lakásából, a hátramaradó Salacz polgármestert magához inté s különös megelégedését fejezte ki neki.

*

Mindenki tudja, hogy ő felsége nagyon kedveli a pontosságot. Megkivánja mindenkitől, hogy szintén az legyen, de különösen az óráktól. Mikor a városházi toronyóra üt, s szobájában dolgozik, azonnal órájára néz, hogy jól jár-e, s boszankodik, ha nem jár jól. Komornyikja ugyancsak szorongva próbálgatta ki pénteken a király távollétében azt az órát, a melyet ő felsége szobájába állitottak. Szerencsére, ez egy diszes ereklye, Dratsay Zsigmond tulajdona, s régisége daczára igen pontosan jár.

Figyelmeztetjük és kérjük tisztelt előfizetőinket kiknek előfizetésük e hó végével lejár, hogy ujabb megrendeléseiket mielőbb megtenni méltóztassanak

Lapunk előfizetési ára:

egy hóra	1 frt 80 kr.	hat hóra	10 frt
két hóra	3 frt 60 kr.	egész évre	20 frt
három hóra	5 frt — kr.		

Lapunk mindennap, tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.

T. előfizetőink abban a kedvezményben részesülnek, hogy az **«Ország-Világ»** czimü, legdiszesebb képes hetilapot 10 frt helyett **8 frtért, félévre 4 frtért, negyedévre 2 frtért** kapják.

Az előfizető nevének, czimének, lakhelyének s azutolsó postának tisztán olvashatólag kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék

Előfizetést a hó bármely napjától elfogadunk.

Régi előfizetőink legczélszerübben cselekesznek, ha czimszalagjukat a posta-utalvány szélére ragasztva beküldik a kiadó-hivatalnak.

Az előfizetési pénzek és posta-utalványok Budapestre az „Egyetértés" kiadó-hivatalába (himző utcza 1. szám alá) küldendők.

Az „Egyetértés" kiadó-hivatala.

UJDONSÁGOK.

— aug. 31.

— ***Személyi hirek.*** *A trónörököspár* kis leánya: Erzsébet főherczegnő szeptember 2 án lesz egy éves; pompás egészségnek örvend szülői nagy örömére. — *Adelgunda* modenai herczegnő állapotában javulás mutatkozik. — *A német trónörökös* a délnémetországi hadgyakorlatokról visszaérkezett Potsdamba. — *József* főherczeg szeptember 12-én Kassára érkezik a honvédségi gyakorlatokra. — *Köppel Károly* lelkész, gr. Cziráky Antal gyermekeinek nevelője József főherczeg gyermekeinek nevelőjeül hivatott meg, és ez állást e hó 26-án már el is foglalta; Holdházy apát a nagyobb gyermekek nevelését fogja vezetni továbbra is. — *Peitler Antal* váczi megyés püspök e hét folyamában pár napig Pannonhalmán volt titkárja, Csávolszky József kiséretében a főapát, Kruesz Krizosztom meglátogatása végett. — *A szerb királyi pár* szeptember 2-án reggel érkezik Bécsbe a trónörökös kiséretében; másnap Wiesbadenbe megy, honnan 7-én érkezik vissza az osztrák fővárosba. — *Holger Drachmann* a dán költők egyik legnépszerübbike, ki mint festő is jelentékeny hirnevet szerzett magának, családjával Bécsben időz s a telet is ott fogja tölteni. — *Albrecht* főherczeg és a trónörököspár tegnap Lajta-Bruckból visszautaztak Bécsbe, illetőleg Laxenburgba; elindulás előtt a trónörököspár szives köszönetét fejezte ki Harrach grófnak, kinek kastélyában az egész hadgyakorlat alatt időzött. — *Havas Károly* V. kerületi kir. járásbiró visszatért szabadságából s átvette a járásbiróság vezetését.

— **A király** Aradról szeptember 3-án utazik el és Budapesten, Marcheggen és Gänserndorfon át Angernbe megy, hova csütörtökön reggel hat órakor érkezik meg. A felség a pályaházból egyeneseo a lovassági gyakorlatokra megy. Szeptember 6-án a király Schönbrunnba tér vissza, hogy a Wiesbadenből visszaérkező Milán szerbiai királyt fogadja. E nap Schönbrunnban Milán tiszteletére diszebéd lesz, melyen részt vesz a királyné is, ki szeptember 6-án délután érkezik Mária Valéria főherczegnővel Bécsbe; a lakomán jelen lesznek a trónörökös és az uralkodóház Bécsben időző összes tagjai is. Kedden, szeptember 9-én utazik el a király Milán, szárnysegédei, a külföldi tisztek és katonai attachék kiséretében az angerni hadgyakorlatokra. Szerdán délután a felség Bécsbe, illetőleg Schönbrunnba 12-én ismét Angernbe megy és ott marad szombat délig, mikor végleg visszatér Bécsbe. A királyné és Mária Valéria főherczegnő szeptember 15-én utaznak Gödöllőre. Az uralkodó valószinüleg szeptember közepén megy Skienieviczébe, hogy ott III. Sándor orosz czárral találkozzék. Milán szerbiai király jövő hó 26-án több hétre Gleichenbergbe megy és Bécsbe visszatérve, találkozik nejével, Natália királynéval és fiával Sándor trónörökössel.

— **Jókai Mór körutja** felől a Felv. Közl. a következő részleteket irja: *Aranyidkán* Jókai Harzer János kir. erdő gondnok vendégszerető házánál szállt meg és Michaelis Gusztáv főnök kalauzolása mellett megtekintette a kohót, a hol különösen a foncsoritás érdekes. A 13 telérü bányát, mely átlag 8 ezer mázsa érczet szolgáltat és 300 embert foglalkoztat, Peck József bánya főnök vezetése és a tisztviselők kiséretében folyó hó 22-én látogatta meg Jókai. A bánya átlag százezer forintot jövedelmez és a kincstár birtokát 1765 óta képezi, midőn azt Kassa a császári alsó malomért elcserélte. — *Jászó* előtt a rudnoki fürdőben, a nagyérdemü prémontrei kanonokrend és a metzenzéfi lakosság nevében küldöttség üdvözölte Jókait, kinek tiszteletére a rudnokiak is nemzeti viseletükben egybegyültek és népünnepélyt rögtönöztek. Jászóban dr. Kusinszky egyházi iró és helyettes perjel, a rend kormányzó tagjai jelenlétében üdvözölte Jókait, ki itt megtekintette a levéltárat, a templomot és a környéket. Mert a prelátus nem volt honn, Jókai később tisztelgett nála. — *Alsó-Metzenzéfre* Tischler képviselő és banderiuma kisérték Jókait. Bercsinszky plébános üdvözölte a kedves vendéget, nyolcz leány pedig megkoszoruzta, majd a lakosság legöregebbike szivéből óhajtá, hogy a vendég életkora az övénél magasabb legyen. — *Felső-Metzenzéfen* este mánta-bál volt, a hol ösviseletben lejték a nemzeti tánczot. Jellemző diszitésül szolgált a teremben a metzenzéfi gyártmányokból összeállitott gula. Jókai Metzenzéfen főleg a vasipar tanulmányozásával foglalkozott, meglátogatta az állami iskolát, a raktárakat és hámorokat. Érintkezett a néppel és szokásaik, valamint beszédmodoruk iránt élénken érdeklődött, — *Stoószon* Jókai a r. kath. lelkész Marusinszky szives vezetése mellett a Wlaslovits-féle késgyárat tekintette meg. — *Tornán* Gedeon szolgabiró üdvözölte Jókait, a ki Dréher birtok-igazgatójánál, Köhler Albertnél szállt meg, s a templom, valamint a régi vár és Hirko páter viselt dolgai iránt érdeklődött. A szádelői völgyben tett kirándulása alkalmával sikerült felvételt eszközölt. — *Szepsiben* a katholikus templomot és Hirko páter arczképét rajzolta le Jókai és látogatást tett Lacsny Vincze esperes plébánosnál. A vár házán a régi okmányokat tekintette meg. — *Gönczön* Jókait a községi elöljáróság és Vecsey szolgabiró üdvözölték. Drisnyei esperes plébános kalauzolása mellett a városházán a régi emlékek, melyeket a jegyző addig gondosan eltitkolt, lepték meg a koszorus költőt. — *Telkibányán*, a hol Bodnár szolgabiró várta Jókait, nemcsak a régi templom, hanem a Fiedler-féle gyár és a király kutja is érdekes adatokat szolgáltattak. Fiedlerben Jókai egyik régi tanulótársára ismert. — *Hollóháza* modern gyárával különösen meglepte Jókait, a ki Istványi kalauzolása mellett az edény-gyár összes helyiségeit megtekintette. — *Füzéren* a régi vár festői képe annyira megtetszett Jókainak, hogy nyomban lerajzolta. — *Ránkón* a geiser és a fürdő berendezése egyaránt meglepő hatással voltak a költőre. — *Veresvágáson* az opál ásatása és köszörülésének módjai felette tanulságos adatokat szolgáltattak. A bánya 30—150 munkást foglalkoztat és a mostani bérlők (Egger testvérek) vezetése alatt modern berendezést nyer. — *Szikszón* Farkas szolgabiró vezérelte Jókait, a ki Hunyady grófnál szállt meg és főleg a régi templomról és a nép szokásairól, valamint a város fejlődéséről kért és gyüjtött adatokat. — *Boldogkő-Váraljára* Königsegg grófné négyes fogata vitte Jókait. Gróf Péchy Manó szives fogadtatásban részesité a költőt, a ki nemcsak a régi várat, hanem több érdekes arczképet is lerajzolt. Megható jelenet volt, a midőn a nemes gróf családja örök nyughelyére kalauzolta vendégét.

— **A szerencsétlenül járt Coburg József herczeg** állapota, mint nekünk ma este Ausseeből táviratozzák, *egyre javul.* Coburg Klementina özvegy herczegnéhez, a fiatal herczeg nagyanyjához, eddig minden udvar és számos fejedelmi személyiség küldött részvéttáviratokat. A sebesült hátsó koponyáján, hol hosszu seben kivül a szirtről leesett ifju herczeg, mint emlitettük, kulcscsonttörést és agyrázkódást is szenvedett. Coburg József herczeg, ki most tizenöt éves, még ez évben a haditengerészeti akadémiába volt lépendő.

— *Robbanás a woolwichi arzenálban.* Csütörtökön délután a woolwichi arzenálban egy negyven fontos shrapnel-bomba szétrobbanása által nagy szerencsétlenség történt. Egy Ledingham nevü fiatal munkást azzal biztak meg az esztergályos mühelyben, hogy üres shrapneleknek a fenekén tegyevalami igazitást; a munkás először is elővett egy negyven fontos óriás bombahüvelyt, a melyre szokás szerint nagy betükkel volt ráfestve e szó: *üres*, és ráütött kalapácsával. E pillanatban kábitó durranás hallatszott; a bomba, a melyen csak tévedésből volt az *üres* jelzés, felrobbant. — Darabjainak nagy része a szerencsétlen munkás testébe furódott, a többi forgács pedig kirepült az esztergályos mühely ablakain egész a százötven lépésre levő ellenőrhivatalig; bár e helyiségben közel háromszáz ember dolgozott ép, csoda révén senki sem sérült meg. Annál nagyobb pusztitást tett a bomba a szegény fiatal munkásban, csak annyit birt még mondani: «Végem van! Vigyetek haza! Meghalok!» azzal kiadta lelkét. Angol lapok komoly hangon szólalnak föl az ellen, hogy az arzenálban ily nagy könnyelmüségre valló esetek történhetnek; sürgetik, hogy deritsék ki: melyik közeg gondatlanságából került az *üres* szó a töltött shrapnel-bombára. Valóban nem sok hiányzott, hogy az egész fegyvergyár, a hol annyi gyuló anyag van, levegőbe röpüljön.

— **Éles töltések a hadgyakorlaton.** A pozsonyi hadgyakorlatokon gyakran előfordul, hogy a katonák *éles töltésekkel* lőnek. Igy a tegnapelőtti gyakorlaton a 102-ik ezredből tüzeltek nehányan golyókkal a 72-ik (pozsonyi) ezred 4-ik zászlóaljára. A 72 esek számos golyót hallottak elfütyölni fejük felett. Ennek folytán a hadgyakorlatot azonnal félbeszakitották és nyomozatot tartottak. A 102-sek közül 4 embernél találtak éles töltéseket. A vizsgálat folyamatban van. — Az éles töltésekkel való lövöldözés különben sokkal ártatlanabb katonacsiny, semmint gondolná az ember. Leszámitva az orgyilkos boszu egyes ritka eseteit, csaknem mindig az a czélzata, hogy a gyakorlat véget érjen. Kitanult tartalékosok régi furfangja ez; ha valamelyikök fáradt s szeretne egy kis pihenést, golyót vagy kövecset csempész puskájába, mert tudja, hogy mihelyt észrevették a lövedék a süvöltését, a tisztek rögtön lefujatnak és vizsgálatot tartanak, a mi jó pihenő-idő. A vizsgálatnak legtöbbször nincs eredménye s ha valakinek a tarsolyában éles töltést találnak, még az sem föltétlen bizonyiték, mert tévedésből könnyen megesik, hogy golyós töltést adnak ki a katonának.

— **Kees táborszernagy** hadtestparancsnoknál 50 évi szolgálati jubileuma alkalmából ma délelőtt Kassán a polgári hatóságok *Schuster* Konstantin püspök, a dalegylet, a tábornoki törzs- és főtisztikar tisztelegtek. Délután két órakor a Schalkház-vendéglőben nagy díszebéd volt, melyen a tábori törzskar, tábornokok és magas rangu tisztek voltak jelen. Az első pohárköszöntőt Kees táborszernagy a legfőbb hadurra mondotta, melyet a jelenvoltak állva hallgattak. Szavait háromszoros éljenzés követte. Van der Scost altábornagy pohárköszöntőjében Kees kiváló érdemeit sorolta fel, melyek a legmagasabb helyen is ép ez alkalommal a jubilánsot ért kitüntetésben nyerték el a megérdemlett jutalmat. Erre Kees meleg szavakban adott kifejezést köszönetének. Máriássy honvéd altábornagy Keest éltetve, életének legszebb napjai közé számitja e jubileumot, mert az ünnepeltben a katonai mély tudomány, vasakarat, jellemszilárdság, szigor és rendithetlen igazságszeretet mintaképét látja, ki a magyar honvédség érdekeit sohasem tévesztette szem elől, hanem mindenkor egyenlő mértékkel gyakorolja katonai legfőbb jogát. (Lelkes éljenzés.) A diszebéd alatt a 85. és 65. gyalogezred zenekara játszott. Az ebéd 4 órakor ért véget, mely után a jubilánst az összes tisztikar lakására kisérte. A sátortáborban rendezett katonai ünnepélyen roppant számu közönség volt jelen, mely a ritka látványosságokat nagy élvezettel szemlélte. Kees szintén jelen volt családjával.

— **A szervitarend** magyarországi és alsó-ausztriai tagjai e hó 26, 27 és 28-án a minden három évben megujuló választásokra gyültek össze a rend helybeli zárdájában s a szerzet generális priorja Testa Péter Ferencz ez alkalomból személyesen jött ide Rómából. Az ünnepélyesség hétfőn reggeli 7 órakor nagy misével és Veni sancte-val vette kezdetét, melynek végeztével — mint értesülünk — a következő választások történtek: provincziális priorrá dr. Kohlhofer Wolfgang s ennek titkárává Brichta Ferencz. Kormánytanácsosok lettek: Hiesz Bonifácz, Ackermann Ignácz, Laner Rudolf, Kovács János, Szvoboda Severin és Hoffmann Benedek. Ez utóbbiak 27-én az egyes zárdafőnökök számadásait vizsgálták át s 28-án a priorok választásához fogtak. A választás eredménye szerint priorokká lettek: Bulchta Ferencz, Jenesch Amand, Bernflus Gregor, Manninger Miksa, Willinger Lajos, Ranschenfels Antal, Hiesz Bonifácz és Kerényi Klupak Imre.

— **Az uzsora áldozata.** A Szegeden öngyilkossá lett Treschtig Emil dunagőzhajózási társulati pénztáros, kinek szomoru esetét már emlitettük, a Sz. H. szerint az uzsorának lett áldozatává. Treschtig hü, pontos tisztviselő volt, kötelességének becsülettel megfelelt mindenkor, a gyakori családi csapások következtében azonban az utóbbi pár év alatt zilált anyagi helyzetbe jutott. Hét gyermeke közül négy rövid időközökben elhalt; a folytonos betegeskedés, a temetkezési költségek s az ezzel járó anyagi bajok fölemésztették a csupán fizetéséből álló jövedelmét és uzsorások körmei közé jutott. Ezek aztán üldözték, zaklatták, mig végre a szerencsétlen áldozat a végső kétségbeesés örvényébe lett kergetve. — Treschtig a végzetes nap reggelén, midőn hivatalában szokott munkájához kezdett, keserüen kifakadt a szolga előtt, hogy: «Nem élet ez, hanem csak nyüglődés!» Hátrahagyott levelében érzékenyen elbucsuzott a feleségétől és gyermekeitől s azt kérte, hogy ne a kórházból, hanem saját lakásáról temessék el. A főkapitány az özvegy kérelmére megengedte, hogy az öngyilkos utolsó kérelme teljesittessék. A revolvert Mayer vaskereskedőnél 13 frt 50 krért vásárolta; a kereskedő a fegyvert visszavette s árát az özvegynek visszaadta. — Mint a főpénztáros által megejtett vizsgálatból kitünik, Treschtig pénztárában 800 forint hiány van.

— **Párbaj.** *Sopronból* irják e hó 29-iki kelettel: Tegnap reggel a «Bűvös vadászhoz» czimü vendéglő tánczteremében dr. Fischer Gyula helybeli ügyvéd és dr. Szigethy Sándor városi jegyző között kardpárbaj volt, melyben Szigethy karján és mellén több jelentékeny sérülést szenvedett. Dr. Fischer csak csekély vágást kapott jobbkezén. Ez utóbbi segédei voltak Wenczel G. ügyvédjelölt és dr. Schmidt Gusztáv törvényszéki aljegyző, az előbbié pedig Hering Zsigmond ügyvéd és dr. Poszvek Lajos törvényszéki orvos. A kihivás oka szóváltás volt a fertőtávi csónakázó-egyesületben. A párbajról a városkapitányság hivatalosan jelentést tett a kir. törvényszéknek, a mely Ofner törvényszéki birót bizta meg az ügy megvizsgálásával.

— **Közbiztonság Szatmáron.** «Furcsa biztonsági viszonyok uralkodnak városunkban — irják nekünk Szatmárról: E hó 27-ről 28-ára virradó éjjel nem kevesebb mint *öt boltot törtek fel* a város legélénkebb részén, a piaczon. Nem csodálkozunk ez eseten, söt bámuljuk a tolvajok együgyüségét, hogy éjjelről-éjjelre nem ragadják meg a mindig kinálkozó alkalmat. Mert éjjeli őrségünk néhány vén, kiszolgált aggból áll, kiknek kötelességük minden negyedórát trombitájuk harsogásával városszerte hirdetni, hogy minden tolvaj megtudja, merre van most a bakter. Már egy évvel ezelőtt létesitett a kereskedő testület saját költségére éjjeli őrséget, mely hivatva volt gondoskodni a boltok biztonságáról és ez intézkedést szeptember elsején ismét kénytelen életbe léptetni, mert a város szed ugyan két milliónyi vagyon mellett 66 százalék pótadót, de a lakosság kényelme vagy biztonsága nálunk olyan kérdés, melyre a választ alkalmasint csak a jövő század fog adni.

— **A hamburgi rablótámadás** ejkövetője Bornemann lakatoslegény a fogságban ugy viseli magát, mintha őrült volna; azt állitja, hogy ő Hanou gróf, ki birtokai fényes jövedelméből él és tagadja, hogy ő Kaner bankárt megtámadta. A sebesült állapota kedvező; felgyógyulása biztos. Hir szerint elfogták a holsteini részeken Bornemann czinkosát is, e hir azonban még megerősitésre vár.

— **Uj kirándulás Dobsinára.** Szeptember 7-én a m. kir. államvasutak Budapest állomásáról a dobsinai jégbarlang meglátogatása czéljából Dobsinára és vissza ismét külön vonat fog inditatni. E különvonathoz a m. kir. államvasutak városi menetjegy-irodája által (Mária Valeria-utcza, Hungária szálloda) a II. osztályban 20 frt és a III. osztályban 16 frttal megállapitott rendkivül mérsékelt menettérti jegyek fognak kiadatni, mely arakban a vasuti menetdijon kivül még az egész utazással járó ellátás, elszállásolás, a jégbarlanghoz szükséges kocsik, a barlang megtekintése és kivilágitásáért járó dijak tehát a kirándulás egész tartama alatt felmerülő költségek bentoglaltatnak. Bővebb felvilágositás az emlitett városi irodában kapható.

Rövid hirek. *Petárda* baranyamegyei községben a hirhedett s közigazgatási intézkedések ellenére is egyre látogatott csodaforrás mellé állitott oltárt, szentképeket stb. végre csendőrségi karhatalommal semmisitették meg és a vizbe dobálták. — *A Bakonyban* a kökényeei csárdánál elfogták Kántor Pista betyárt, a ki a Savanyu Józsi bandájában volt s vezére elfogatása óta a saját szakállára folytatta a zsiványságot. — *Pécsett* Lórencz István vén pereczes kétségbeesve a fölött, hogy a nagy konkurrencziával nem bir, borotvával fölvagdalta ereit és meghalt.

—

= **A detektiv-intézmény szervezése.** A fővárosi rendőrségnek számtalan hiányáról szólva nem egyszer sürgettük a detektiv-intézmény létesitését. Kivált az utolsó időben láttuk ez intézménynek nagy szükségét, midőn ennek az ósdi rendőrségnek olyan furfangos gonosztevőkkel gyült meg a baja, a minőknek a postatolvajokat mutatja minden cselekedetük. Végre átlátták az illetékes körök is, hogy az apró tolvajok fogdosásában megőszült polgári biztosokkal nem lehet megőrizni egy naprolnapra emelkedő nagyváros vagyon-biztosságát s ha jó későn is, követni kell a világvárosok példáját. A belügyminiszterium, mint jelentik, odáig jutott már az organizáczió elökészitésével, hogy már kiszemelhették a detektiv-testület főnökét is, egyik nemrég kinevezett rendőrkapitányt s fogadhattak egy csomó detektivet, kik eddig nem tartoztak a fővárosi rendőrség kötelékébe. A főnökön kivül tiz felügyelőt és hatvan rendőr-kémet alkalmaznak, de megjegyzendő, hogy a legénység létszámát idővel és a szükséghez képest 100 főnyire egészitik ki. A detektivek a főnököktől kapnak utasitásokat s neki tartoznak számot adni mindenről. A felügyelőket, kik egyuttal oktatók is, egynek kivételével, ki most is a budapesti rendőrség szolgálatában áll, Európa és Amerika leghiresebb detektiv-intézeteiből veszik s pedig kettőt a bécsi s egyet-egyet a prága, berlini, hamburgi, londoni, párisi, new-yorki, és római detektivek közül szerződtetnek. A polgári biztos kiválasztásánál figyelembe vették az illetőnek sok évi tapasztalatait s eddig tett kiváló szolgálatait. A new-yorki detektiv, budapesti születésü, tiz évig volt a new-yorki titkos rendőrség szolgálatában s öt Amerikában élő hazánkfiának, Eszterházy P. grófnak meleg ajánlatára fogadták meg. A detektiveket szolgáltatják: a polgári biztosok, kik közül 10—15 öt vesznek át, a rendőrség irodatisztjei és napidijasai, a büntető- és járásbiróságok alsóbbrendü hivatalnokai, (kiknél tekintetbe veszik a szolgálati idejét, a törvénykezési eljárás ismeretét, a büntető-praxist) s végül a mostani konstablerek. A mi különösen a felügyelőket illeti, teljesen tudniok kell németül s három év alatt meg kell tanulniok a magyar nyelvet is, mert ettől függ megmaradásuk a hivatalban. A detektiv-felügyelők közül mindenik a maga nemzetiségebeli gonosztevőkre vigyáz különösen. S e részben a detektiv-felügyelők nemcsak a mi rendőrségünket szolgálják, hanem hazai hatóságukat is, melynek érdekében van, hogy az esetleges nyomozásokban s az általa keresett gonosztevők kézrekeritésében, ha azok netalán Budapestre menekülnének, kipróbált rendőrközeg legyen segitségükre. A külföldi hatóságok jelentékeny jutalommal fogják megtoldani az illető felügyelők budapesti fizetését. Ez a viszony különben kölcsönösségen alapul, a mennyiben a budapesti rendőrségnek is lesznek ügynökei az egyes külföldi hatóságoknál. A detektivek fizetéseit illetőleg a következő javaslat van a belügyminiszterium előtt: 1. A szerződéssel három évre fogadott detektiv-felügyelők 1200 forintot kapnak évenkint. 2. Bizonyos hivatalos kiküldetéseknél (a főváros határain kivül), valamint hosszabb ideig tartó nyomozás esetén a felügyelő 2 forintnyi, a detektiv 1 frt 30 krajczárnyi szolgálati pótlékot kap minden napra. 3. Hogy a detektivek és felügyelőik buzgalma nemcsak a szolgálat, hanem a maguk érdekében is minél inkább fokozódjék, ha sikert érnek el, megkapják a rendőrség vagy az érdekeltek által esetről-esetre kitüzendő jutalmaknak felét, mig a másik részt a detektiv segitő alapjához csatolják. 4. Az uj és a mostani biztosok közül alkalmazott detektivek, a már emlitett szolgálati pótlékon és jutalmon kivül, az első próbaévben 65 forintnyi havi illetéket kapnak s az év letelte után, kimutatott hasznavehetőségük szerint, vagy állandó detektivek lesznek 75 forintnyi havi fizetéssel, vagy pedig, mint alkalmatlanok elbocsáttatnak. Természetes — irja a *P. Lloyd* — hogy a végleg alkalmazott detektiv hosszabb szolgálati idő után felügyelővé lehet.

= **Öngyilkos kisérletek.** A városligeti tüzijátéktéren ma délelőtt 9 órakor egy 23—24 éves s öltözete után itelve a polgári osztályhoz tartozó fiatal embert találták a fűben, vérében fekve, s mellette nagy vértócsában egy 6 lövetü forgopisztoly feküdt, melyből három golyó hiányzott. A fiatal ember melléből három helyen patakzott a vér s bár még élt, eszméletén kivül volt. Egy rendőr azonnal beszállitotta őt a Rókus-kórházba, hol sebeit az orvos életveszélyeseknek jelentette ki. Zsebeiben nem találtak semmit, a miből kilétét megtudni lehetett volna. — Tegnap este 8 órakor egy tisztességesen öltözött fiatal nő sétált fel s alá a budai várkertkőparton, izgatottan tekintgetve szerteszét s midőn meggyőzödött róla, hogy senkisem látja, hirtelen lesietett az alsó kőpartra s a habok közé ugrott. Egy uszómester azonnal segitségére sietett s még élve kimentette s átadta egy rendőrnek, a ki az eszméletlen nőt a szent János-kórházba szállitotta. Midőn magához tért, elmondotta, hogy neve *Farkas* Erzsébet, mosonyi születésü, 22 éves, férjes nő, de tettének oka felől semmiféle felvilágositást nem akart adni.

Görgey Arthur „rehabilitácziója."

A *budapesti 1848—49-ik* évi honvédegylet ma délután rendkivüli közgyülést tartott a megyeház kisebb tanácskozó termében. A közgyülésnek egyetlen tárgyát az képezte, hogy az egylet a Görgey rehabilitására vonatkozólag felmerült eljárással szemben a honvédegyletek által követendő irányt állapitson meg. Az egylet tagjai nem nagy számmal jelentek meg, s a gyülés csöndben folyt le, a nélkül, hogy a kérdés körül vita támadt volna. *Boocz* Lajos elnök előadta a gyülés tárgyát s felolvasta a kiküldött öt tagu bizottság által beterjesztett határozati javaslatot, mely kimondja, hogy Görgey Arthur az árulás vádja alól nem menthető fel. A kérdéshez nem szólott hozzá senki, s az elnök enunciálta a határozati javaslatot, mint a gyülés egyhangu megállapodását. A határozati javaslatra egyelőre csak az a megjegyzésünk, hogy nincsen ugy szerkesztve, mint a hogy egy fontos kérdésben később talán történeti dokumentumot képező okmányt szerkeszteni kellett volna. Az a felületes indokolás, melyre a határozat támaszkodik s az egész nyilatkozatnak hangja és modora nagyon rávall arra, hogy a honvédegylet ötös bizottsága kevés gondot forditott a formára s elegendőnek tartotta, ha érzelmekre hivatkozva kijelenti, hogy Görgeyt nem tartja rehabilitálhatónak. A nélkül, hogy a határozati javaslat szerkezetére vonatkozó nézetnyilvánitásunk a dolog érdemére nézve kritikát involválna, — mert erre nézve helyeseljük az egyetlen álláspontját, — azt tartjuk: igen helyesen cselekedte volna a honvédegylet, ha e fontos okmány szerkesztését tollforgató emberekre bizza, azzal az utasitással, hogy a határozati javaslat ne csupán egy véleménynek puszta enuncziácziója, hanem egyuttal indokolt, komoly okmány is legyen.

A gyülés lefolyása a következő volt:

Elnök Boocz Lajos, jegyző Bodó Antal.

Az elnök megnyitván a gyülést, tudatja, hogy az alapszabályok értelmében a gyülést bejelentette, s a rendőrség a tanácskozások ellenőrzésére egyik tagját tagját küldötte ki. Bemutatja Szlávy György fogalmazót, mint a rendőrség képviselőjét. (Éljenzés.) Ezután áttér a gyülés egyetlen tárgyára. A napisajtó már kelletén tul kimeritette, s igy annak bővebb ismertetése felesleges. A honvédegylet várta az alkalmas időt arra, hogy e tekintetben határozatot hozzon, mely az összes magyar honvéd egyletekre zsinórmérték legyen. A választmány 5 tagból álló bizottságot küldött ki, s felhatalmazta azzal, hogy készitse el a határozati javaslatot, s azt a gyülés elé terjeszsze. A gyülés tárgyalás alá veszi azt, de ugy hogy ahhoz csak egyleti tag szólhasson. Az elnök ezután felolvassa a bizottság által beterjesztett határozati javaslatot, mely igy hangzik:

«Tekintettel arra, hogy Görgei Arthur 1848/49. évi honvéd altábornagy és volt főparancsnok árulási tényét a történelem megirásával foglalkozók már megörökitették, és azt az igaz magyar ember szivébe kiirthatatlanul belegyökeresitették; a történelem igazságát pedig, valamint a sziv sugallatát hivatlan egyének meg nem gyengithetik, meg nem semmisithetik;

tekintettel továbbá arra, hogy Kossuth Lajos — legnagyobb hazafi — emlékiratának II-ik kötete 215. lapján, ugy az illető kötet V-ik fejezete végén a 4-ik jegyzetben (271. s következő lapjain) előadottak eddigelé megczáfolva nem lettek; és mivel az emlékiratok III. kötete, (melyben minden kétséget kizárólag Magyarország önvédelmi harczának lefolyását illetőleg a nemzet részére nagybecsü adatok lehetnek, a nyilvánosság elé még nem került:

mindezeknélfogva a budapesti 1848/49-iki honvédegylet ünnepélyesen kijelenti, hogy Görgei Arthur 1848/49-ik évi honvéd altábornagy és volt főparancsnok *árulás vádja alól fel nem menthető.*

A rehabilitálás merényletét tervező gyászvitézek erőlködését pedig a mult idők meglevő adataival szemben indokolatlan, könnyelmü és elhamarkodott cselekedetnek, a jövőt illetőleg pedig korainak tekinti.

És ha netalán ama gyászvitézek által tervezett manifesztum, az emberiség gyalázatára s Magyarország közvéleménye ellenére, valami uton-módon mégis megjelenni találna: mondja ki a budapesti 1848—49. évi honvédegylet, mint erkölcsi testület, hogy azt az aradi 13 vértanu szelleme nevében, élő igaz isten s Magyarország összes népe előtt egyszer s mindenkorra semmisnek nyilvánitja.

Végre mondja ki a jelen közgyülés, hogy Magyarország mélyen tisztelt lapszerkesztőit tiszteletteljesen felkéri, hogy ezt a valóban kelletlenül előidézett szomoru ügyet a jelen határozat által befejezettnek tekinteni méltóztassanak.

Kelt Budapesten, 1884. évi aug. 31-én.

A többször helyesléssekkel félbeszakitott, s végül helyesléssel fogadott határozati javaslatnak felolvasása után az *elnök* felszólitotta a jelenlévő egyleti tagokat, hogy ha megjegyzésük van, adják elő azokat, de szólásra senki sem jelentkezett, s igy az elnök a felolvasott határozati javaslatot, mint a gyülés egyhangu megállapodását

enunciálta. Ezután még azzal kommentálta a határozati javaslatot, hogy a bizottság, mielőtt kidolgozta azt, fontolóra vette a multat és a jövőt; zsinórmértékül szolgáltak Kossuth emlékiratai, s az igaz magyar ember szivébe gyökeret vert ama vád, mely a fegyverletétel után pár perczre már szájról-szájra járt. Ezt a meggyőződést kiirtani nem lehet. Kossuth emlékiratainak III-ik kötetében talán lehetnek olyan leleplezések, a melyekből kiderülne, hogy Görgey Arthur a viszonyok kényszerüsége alatt követte el azt, amit elkövetett (Zugás, ellentmondások.) Szóló még reflektált a rehabilitálást czélzó törekvésekre, s az illető férfiak eljárását egyrészről hibásnak, másrészről korainak mondotta, végül berekesztette a gyülést s a jelenvoltak, miután többen aláirták a határozati javaslatot, szétoszlottak.

*

Felhivás. A szabolcsmegyebeli összes 1848—49-ki honvédek folyó év szeptember hó 8-án kisasszony-napra, hétfőn délután 3 órára Nyiregyházán város tanács termében tartandó tanácskozmányra ezennel meghivatnak. Több tárgyak között a Görgei-féle rehabilitácziónális ügy tárgyalása. Honvédegylet hiányában Kralovánszky László 48-ki honvéd százados.

SZINHÁZ, MÜVÉSZET.

Az első nap a mücsarnokban.

A megrenditő hatásu, áhitatot keltő mü előtt ma gyült össze az a válogatott, de azért nagyszámu közönség, melyet a mücsarnok igazgatósága külön levelekkel hitt meg. Még a reggeli órákban a rendezés folyt. A diszcsarnokban, hová a lépcsőn fölhaladva érkezik a látogató, s a hol Lotz Károly szingazdag, üde freskói mosolyognak alá a plafondról: egész kis kertet rögtönzött a mütárnok. A legpompásabb exotikus növények zöldelnek itt: pálmák, fikusok, azaleák, s ezeknek közepén ékeskedik Munkácsy Mihály bronz-mellszobra, mely a mester hü képmása.

A nagyterem portaleját széles, peluche-bársony draperia disziti. Itt belépve azonnal, templomszerü hangulat fogadja a közönséget. Mint már a «Krisztus és Pilátus»-kép alkalmával most is egészen befödték a terem üveg-mennyezetét s félhomályossá tették az egész helyiséget. Csak a kép fölötti részből omlik alá a világosság: egész fényözön, mely a mü minden csoportját, minden alakját a leghatásosabban érvényesülni engedi.

A kép széles arany keretét, mely majdnem a terem tetejét éri el (s e tetőt tudvalevőleg ép a festmény miatt emelték néhány méternyivel) alul gyászfátyollal vonták be, hogy az aranyozás intenziv fényét megtörjék, mert reflexeket adott a festett vászonnak.

Jobbra-balra a falakat sötétvörös bársonynyal vonták be s a padozatot is a kép előtt ugyanily szinü pluche-szőnyeggel boriták. A vaskorlát mintegy három lépésnyi távolságban tartja a nézőt a mütől, mely különben a terem minden pontjáról egész nagyszerüségében hat; sőt minél jobban távozunk a festménytől, a valóság látszata annál természetesebb s az összbenyomás annál kedvezőbb.

Most is emelvényt és korlátokat alkalmazott a rendezőség, hogy a tóduló közönségnek megkönyitse a közlekedést. A «Krisztus és Pilátus»-képet két év előtt, a mikor február hóban volt látható, egy hónap lefolyása alatt 60,000 ember nézte meg s a kiállitás 39,000 frtot jövedelmezett «A Krisztus a Kalvárián» hat hétig lesz látható ugyanoly belépti dij mellett s kétségtelen, hogy az eredmény ugyanolyan lesz.

Ma dijtalanul láthatták mindazok, a kiknek az a szerencse jutott osztályrészül, hogy meghivót kaptak. A mübarátok lelkes serege zarándokolt ki a sugáruti palotába. Számos előkelőkelőség fordult meg a teremben s merült el a mü csodálatában. A házi uri tisztséget ismert előzékenységével *Ipolyi* Arnold püspök a képzőművészeti társulat elnöke végezte, segédkezett neki *Keleti* Gusztáv a társulat igazgatója, kik a vendégeket fogadták, a képet egyik-másiknak magyarázták. Ott voltak a többi közt: dr. Pauler Tivadar igazságügyminiszter, Perczel Béla a kuria elnöke, gróf Zichy Jenő, Vadnay Károly ország. képviselő, Barabás Miklós, Harkányi Frigyes, Szabó József egyetemi tanár, Vajda János a jeles költő, Morelli Gusztáv, Tölgyessy Artur, dr. Neményi Ambrus képviselő, számos müvész és iró.

Fél tizenkét órakor *Munkácsy* Mihályné asszony érkezett Vadnayné asszonnyal s leányával Margit kisasszonynyal. A mester neje meglepetését fejezte ki a kép rendkivül előnyös elhelyezése és világitása fölött s mint megjegyzé, Párisban nagyobb a Sedelmayer-féle terem, (mert hisz ott mindkét kolosszális Krisztus kép volt látható, de a világitás nem volt ily kifogástalan.

Ugyanezt mondá Munkácsy Mihály is, ki délben szintén meglátogatta a mücsarnokot. Vastagh György társaságában jött, a kit ma délelőtt meglátogatott zöldfa-utczai müteremében s a kinek a Szarka-utczában épült uj atelier-ját is megtekinté. A mester ma kissé sápadt s ideges volt. Panaszkodott is ismerőseinek, hogy fáradt, s hogy falusi nyugalom után vágyódik. E miatt le is kell mondania arról, hogy — mint szerette volna — meglátogassa a fővárosban lakó festő-társainak müteremeit.

De bágyadtsága daczára is szivesen beszélt mindenkivel a müről és sok érdekes adatot beszélt el keletkezése történetéből. A többi közt elmondá gróf Zichy Jenőnek s e sorok irójának, mennyi nehézséggel járt, a mig modellt kapott a kereszten függő Krisztushoz. Végre a mikor sok válogatás után egy alkalmas férfit talált: ez a ritka modell megbetegedett, s helyette egy társát küldte el. Munkácsy felkötözte a müteremben levő kereszthez s hozzá látott a munkához. E közben a minta gyanánt szolgáló ember kényelmetlen s fárasztó helyzetében elájult, utána egyik keze kicsuszott a kötelékből s a lelógó elalélt test magával rántotta a kereszt egész állványát s a ruhátlan minta két ölnyi magasságból lezuhant a földre.

Ott lenn ájulása most már a sérülés következtében tovább tartott. A mester egyedül volt, segéd nélkül; maga emelte föl, elhelyezte a kereveten s hideg vizzel locsolta, de mind hiába. Végre a szomszédokat hivta segitségül, a kik aztán a szerencsétlenül járt ember feleségéért siettek. Mig az oda járt, Munkácsy nézte az élettelennek látszó mintát s meglepetve vette észre, hogy testének most épp olyan a szine s idomainak olyan a tartása, a milyennek ő kivánta volna. De ecsetét és palettáját az eczetes és vizes szivacssal kellett fölcserélnie, mert most már komolyan aggódni kezdett mintája élete miatt. Ez csak egy óra mulva tért magához, de három hétig sulyos betegen feküdt. Krisztus testének egy és más részét ő utána festé.

Nem szivesen felel a mester, ha kérdik: kit ábrázol ez vagy amaz alatt? Az anachronizmust képviselő Judásról, a keresztre támaszkodó apostolról, s a fehér lovon haladó Kaifásról maga mondá, hogy vegyék a kinek tetszik. Mindegyik alakra azt mondá: «Egy a többi közül!» Hogy ő maga csakugyan Kaifásnak vagy Judásnak tartja-e, arról nem adott felvilágositást.

A mü ellen ő neki, a mesternek több befolyása van. A többi közt az epyszerü J. N. R. J. helyett egész táblát szeretett volna Krisztus keresztfája tetejére festeni egészen kirivó feliratot, hogy «Jezus Nazarenus Rex Judaeorum» s utána zsidó és görög nyelven is. E szándékáról menten lemondott, mert már nagyon belefáradt a mübe. A siratók csoportjának külön képére azonban oda festi e táblát.

A fővárosi sajtóban megjelent kritikákat csak Munkácsyné asszony olvassa, illetőleg forditattja le magának. Maga a mester csak nejétől értesült a lelkesedésről, melylyel müvét fogadják. Nem olvasom el mind e czikkeket, — mondá — hisz tudom, hogy a saját honfitársaim nagyon is sok jóakarattal vannak irántam.»

Holnap már a rendes belépti dij mellett a nagy közönség is megtekintheti a remekmüvet.

Vastagh György festőművészünk nejét ma délután Munkácsyné asszony meglátogatta. A mester estefelé a korzón tett sétát, miközben betért a kioszkba is. Holnap délután a Munkácsy-pár megszemléli az operaházat, melynek megnyitó előadásán is jelen lesz.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

Az iskolaszékek választása.

Az iskolaszéki választások mind a tizennyolcz kerületben az előre sejtett körülmények közt mentek végbe. A politikai pártok által egymással szemközt, mintha a képviselőválasztási izgalmak maig se csillapodtak volna le s ujult erővel mérkőznének. Föltétlenül helytelen álláspont. Minden politikai párton vannak polgárok, a kik a tanügy iránt különös érdeklődéssel viseltetnek s a kiknek belevonása az iskolaszékekbe ennek az intézménynek javára válnék. A kompromisszum azonban nem történt meg s a politikai pártokat a negyedik, hatodik, hetedik kerületben élesen küzdve láttuk fellépni.

A várbeli iskolaszék tagjaira 48 szavazatot adtak be s majdnem egyhangulag megválasztattak: dr. Appl Lajos, Dulovics Béla, Erczhegyi Ferencz, dr. Gombár Tivadar, Hoffmann Sándor. Huszár Adolf, Kárffy Titusz, dr. Klempa István, Kosutány Géza, Laff Károly, Mayer Miksa, Muchmayer Ferencz, dr. Ország Sándor, Scheich Károly, Walheim János, Ghiczy Emil, dr. Hegedüs János, Hirsch István, Lakner Nándor, dr. Laszy József. Póttagok: Baróthy Jenő, Frey Alajos, Kaszics Péter, Légrády László, dr. Oeffner Ferencz, Péchy Imre, Pirchela Imre, dr. Soos Kálmán, dr. Téry Ödön, Werther Albin. Az iskolaszék holnap alakul meg.

A tabáni iskolaszék tagjainak választása már nagyobb érdeklődés közt folyt le. Itt két párt küzdött egymás ellen s 196 szavazatot adtak be. Megválasztattak aug. 24-én tartott értekezlet által kijelöltek. És pedig: Adamsky József, Bogisich Károly, Eisdorfer Gusztáv, Kohn Dávid, Gulyás Béla, Havasi Ignácz, dr. Heinrich Kálmán, Hoser Viktor, Kerntler Ferencz, dr. Kovács, Magyar Gyula, Mauks János, Olhauser Pál, Osztoics Mihály, Pozsonics István, Spuller Károly, Sztojanovics József, Szelestey Géza, Szuknovics Mátyás, Wohlreb Flóris. Póttagokul: dr. Szabó József, Drexler Ignácz, Domonkos György, Furmann Rezső, Malmarich Ignácz, Patrovics Lajos, Szegedinácz Ferencz, Virker János, Vargha József, Wolf Márton. Az eredmény közel öt óráig kétes volt. Az első kerületi polgári kör egy külön névsorral szavazott, de eredménytelenül.

A Krisztinavárosban, hol 75 szavazatot adtak be, szintén egyhangu választás volt. Rendes tagok lettek: Beivinkler Károly, Beranek Elek, Bertsik József, dr. Budenz József, Horn Ede, Kállai Bertalan, Kelety Mátyás, Lerch Károly, B. Máthé Domonkos, dr. Niedermann Gyula, Prohászka Mihály, Püspöki Géza, dr. Romy Béla, dr. Schwartzer Ferencz, dr. Schwartzer Ottó, Stöckl Alajos, dr. Sz nássy Sándor, Szuper László, Telkes Simon, Ujhelyi Sándor. Póttagok: Demel Károly, dr. Draskóczy Miklós, Kauffmann Károly, Hincs Gábor, Kun Géza, Hertscher István, Linzbauer Ferencz, Löwenstein Ferencz, Szaib Lipót, Verner Ferencz.

A vizivárosi iskolaszék tagjaira 244 szavazatot adtak be. Rendes tagok lettek: Biscara Endre, Csepely Sándor, dr. Darányi Ignácz, Duma György, Eckermann Ede, Freureisz István, Hampel Sándor, Jenny Antal, Kállay Mihály, Kecskeméthy István, Komoróczy István, Kozma Gyula, Lengyel Sándor, Lutter János, Mayer József, Mihalovits Antal, Paulovits László, Petsits Márk, Ponger Fülöp, Rosconi Károly, Sághy Gyula, Sartory Béla, Schiller György, Schmidt Ferencz, Semadan József, Saemlér Mór, Szmik Lajos, Vavra Gyula, Virágh Gyula, Weichhardt Alajos. Póttagok: dr. Ernyei Mór, Krammer Béla, Delmedico Ágoston, Gretsch Ede, Moldováni Sándor, dr. Hochstein Mór, Pázmándy János, dr. Brunner Kálmán, Polák István, Lindmayer Ferencz, Ott Lajos, Szvirák Ágost, Karni Ferencz, Seidl Rezső, Koller Károly.

Az országuti iskolaszék tagjaivá 76 szavazattal megválasztattak: Bauer Ernő, Braxl Ferencz, Christian János, Deutsch János, Gagitscher János, Harnischfeger József, Kotzinek Frigyes, Lehmayer Nándor, Mader Ferencz, Prokesch Antal, Reichl Károly, Roller Adolf, Schwalm Nándor, Skrobmer Károly, Strobl Lipót, P. Türr Benedek, Trájtter Károly, Ulrik Endre, Valheim József, Vimmerth Károly. Póttagok: Kovács János, Réthfalvy Gyula, Schwarczkopf Rezső, Schwarzmayer István, Seffer János, Schildorfer József, Tabermann Gusztáv, Vallitsek György, Veicher Ede, Vinter Ferencz.

Ó-Budán nagy érdeklődést tanusitottak, 230 szavazat adatott be. Megválasztattak: Bock Mór, Cristofoli Fortunáto, Csillléry Dávid, Déry Izidor, Fölkl János, Fronyek Ferencz, Gergelyi Jakab, Grosz József, Gyuláni Adolf, Harrer Pál, Havranek Nándor, Hászmán József, Hoffmann Lipót, Janczer Ignácz, Kugler József, Lindner Károly, Máry Gyula, Telifka Ferencz, Radvány Dezső, Radler Károly Sitz Károly, Stern Mihály, Strohberger Károly, dr. Tatai Adolf, dr. Unterberger Adolf, Végh János, Varga Endre, Vörösvári Bernát, Zboray Béla és Zboray Bertalan. Póttagokul: Wanke Nándor, Trebiczky Ignácz, Krausz Ármin, Gernell Mihály, dr. Berger Lipót, Dolánszky Lipót, Mostl János, Karl Nándor, Rosenzweig Ármin, Holtzspach Ede, Lövy Náthán, Nagy Károly, Schubert Ede, Vodiczka Lajos, Schäffer János.

A belvárosban győzelmet aratott a Zichy-párt, mely egészen uj iskolaszéket fog alkotni, mert a régi tagokat — kik nem voltak Zichy-pártiak — mind kibuktatta. Igy érte végét iskolaszéki elnökségének Morlin Imre, a fővárosi legintelligensebb, leghazafiasabb ellenzéki polgárainak egyike, a ki az iskolaszéki intézmény megalakitása óta anynyi ambiczióval, buzgalommal müködött e téren is. Megválasztattak rendes tagokká: Ágoston József 157, Follman Alajos 157, Gillming Ferencz 157, Heinrich István 211, dr. Huszár Kálmán 156, dr. Kautz Gyula 181, Kollarits Jenő 152, Lederer Ábrahám 232, Lechner József 156, Márky József 179, Marton Alajos 161, dr. Meixner János 179, Melczer Lajos 162, Pécsi Manó 157, Prandtner József 151, dr. Preyer Hugó 155, Sacelláry György 158, Seefehlner I. L. 158, Tömöry Károly 157, dr. Vidéky Ferencz 153 szavazattal; póttagok: Frommer Ármin, Hoffmann Sándor, Kertész József, Kozmata Ferencz, Laczkó Henrik, Légrády Béla, dr. Mandel Samu, budahegyi Pauer Leo, Sámuel Ferencz és Török György. A kisebbségben maradt szavazólapban legtöbb szavazatot kapott 92-öt Morlin Imre.

A lipótvárosi I. számu iskolaszék tagjaira a szavazás délután 6 óráig tartott. Beadatott összesen 110 szavazat, az eredményt azonban csak holnap d. e. 9 órakor fogják kihirdetni. Minden valószinüség szerint a következő névsor lesz a győztes: rendes tagok: Burián János, dr. Kern Tivadar, dr. Németh József, Deutsch Bernát, Weber N. Janos, Bachmayer György, Leitner M. L., dr. Gerlóczy Gyula, Körösi József, Dessauer Miksa, dr. Vajda Adolf, Weiszmayer Ferencz, dr. Bródy Samu, Kaffka Károly, dr. Reich Ármin, Széky Antal, dr. Havass Rezső, dr. Kresz Géza, dr. Frenkel Sándor, dr. Ullmann Pál; póttagok: Balogh Sándor, Mandel Ignácz, Maszanek Mátyás, Kern Gusztáv, Lafranko József, Mezey Lajos, Rust Bernát, Ulrich Agoston, Matuska Péter, Hutter Tivadar,

A lipótvárosi II. sz. iskolaszék tagjai lettek és pedig rendes tagok: Bakonyi Miksa, Burchard Konrád, Eisele József, Dobrovszky Agost, Gneist Ferencz, Hajnal Adolf, Heinrich László, Janasa Nándor, Lang László, Lang Sándor, Lafranko István, Neuschlosz Ödön, Neuschloss Marcell, Possert Gyula, Rieger György, Schestauber Tamás, Schlick Béla, dr. Szily Adolf, dr. Sztroiny Sándor, Vadászffy Jenő; póttagok: Schvendtner József, Vuk Gyula, Ehrlich Manó, Grünwald Miksa, Kállay Jenő, Vigassy János, Tierl Károly, Höffler Kálmán, Schöffer Bódog, Dallgó L.

A VI. kerületben az érsektéri iskolában folyt a szavazás nagy élénkséggel. Az iskola bejárójánál az egymás ellen küzdő két párt kortesei fogták el a választókat. Megválasztattak rendes tagokul: Biberauer Tivadar, Dersényi József, Dorogsághy Dénes, dr. Fülöp Károly, Heim Péter, Horváth Lajos, Jálics Géza, Jámniczky Lajos, dr. Klein Fülöp, Klimko István, Kovács Gusztáv, Kugler Mihály, Mihók Sándor, Mecsner J., Purmann János, dr. Örley Lajos, dr. Reinitz József, Rauscher János, Szászy László, dr. Schvarcz Gyula, Szájbely Kálmán, dr. Spitz Manó, Szüts József, Török József, Tenczer Pál, dr. Varga László, dr. Vogl Károly, Weisz Dávid, dr. Weisz Jakab. Póttagok: Bátori (Bauer) György, Böhm József, Hatsek Adolf, Ruhnel Gyula, Retterer Nándor, Kalmár Ernő, Landsmann Adolf, dr. Mandl Dániel, Máray Lajos, Róna Márk, Schmerzka Ferencz, dr. Tóthfalussy Gyula, Szalády Antal, Weisz Lajos, Zwack Lajos. A beadott szavazatok száma 290.

Az erzsébetvárosi I. számu iskolaszéki tagok választásánál a legutóbbi követválasztásnál szerepelt politikai pártok mérkőztek meg ujból egymással, A szavazás a Kazinczi-utczai népiskola egyik termében folyt le. A szavazók itt is a két párt kortesei által erős kapaczitálásnak voltak alávetve, amennyiben az ő soraik közt juthattak csak a szavazó urnához. Beadtak összesen 260 szavazólapot, melyeken sok törlés van s éppen e miatt a szavazalok összeszámlálása hosszabb időt vett igénybe. Megválasztattak: Dr. Apaticzky Sándor 221, Back Fülöp 144, Beliczay Béla 247, Biró Antal 226, Braun Ignácz 133, dr. Gross Sándor 135, Hudomel József 215, Kann Manó 145, Kaschnitz Gyula 222, Klein H. János 143, Lád Károly 204, ifj. Ludwig János 146, dr. Magyarwits Mladen 204, Neuhold János 145, Ozarovszky 147, Pakai Béla 245, Badics József 176, dr. Schermann Adolf 251, Schmidt György 233, Vajdafy Ernő 217.

Az erzsébetvárosi II. szamu iskolaszék tagjaira a Hermina kápolna melletti iskolában folyt a szavazás. Talán e hely távolsága okozta, hogy a választás iránt alig nyilvánult egy kis érdeklődés. Mindössze csak *20* szavazatot adtak be. A megválasztottak névsora a következő: Rendes tagok: dr. Artner Kálmán, dr. Axmann Béla, dr. Batizfalvy Samu, Czimmermann Antal, Dáni Nándor, dr. Fischof Vilmos, Fuchs Emil, Hausknecht József, Hirsch Sebestyén, dr. Kléh László, Rókai Lajos, dr Lippner Adolf, Nádosy György, Péterfy Sándor, Polgár Gyula, Reinisch Nándor, Serák Károly, dr. Szikszay N., Spanitz János, dr. Vetsey István. Póttagok: Klenovich György, báró Tunkel Ottó, Derra Sándor, Arany Imre, Pischinger Alajos, Wolfram N., dr. Hudomel N., Dittrich Károly, Oetl Antal, Dömötör László.

A Józsefváros első iskolaszékében volt igen érdekes választás. Itt ugyanis a volt iskolaszék kezdeményezéséből kiadott választási névsor ellen a «Fehér ló» klubja más névsort küldözött szét hiveihez, antiszemita szinezettel, a mennyiben a «hivatalos» névsorból kihagyta Rémi Róbert, Hüvös József, dr. Gonda neveit. A mint az érdekeltek meghallották az ellenök irányuló müködést, uj névsors készitettek, a m lyen Ács Károly, Walter Ferencz és még néhánynak neve mellőztetett, hanem helyökbe a nemzeti szinház igazgatója Paulay, Bercsényi Béla és mások neve tétetett. Es ezen névsor — miután a nemzeti szinház Józsefvárosban lakó tagjai majd mind eljöttek szavazni — keresztül is ment, 120 szóval 42 ellen s igy a «Fehér ló» több nevezetes embere az iskolaszékből kibukott.

Megválasztattak *rendes* tagokul: Argauer Imre, Bercsényi Béla, Bucsánszky Bertalan, dr. Dirner Lajos, Felsmann József, Felner Dávid, György Áladár, dr. Gonda Ignácz, dr. Gebhart Lajos, Horánszky Nándor, Hüvös József, Heidrich László, dr. Jurking Emil, Koob Géza, Ladányi István, Lintner Károly, Novák Sándor, Paulay Ede, Rémi Róbert, Tóth József; — *póttagokká* Fettik György, dr. Tergina Gyula, Oldal János, Novák Lajos, Sacher Gusztáv, Winter Lajos, Vosits Károly, Krausz Ferencz, Obermayer Lajos, Csery Kálmán.

A józsefvárosi 2-ik sz. iskolaszék tagjai (106 beadott szavazat után) lettek, *rendesek*: Aujeszky Lipót, Atlasz Samu, Békési Károly, Csepregi János, Ernyey János Ferencz, dr. Ebner János, Hettinger Mátyás, Kölber Alajos, Kokesch Sándor, Loyrer Lőrincz, Morbitzer Mátyás, Seenger Béla, Skoff Iván, Taronc Nándor Krämer Károly, Enyedy Miklós, Weinszeisz Lajos, dr. Grünhut Fülöp, Kauser János, Hüvös József; *póttagok*: Wittinger János, Oldal János, Kosatzky Arnold, Adler Károly, Amon József, Filo János, Komáromy Ignácz, Sirch Károly, Vashegyi József, dr. Gonda Ignácz.

A józsefvárosi 3-ik számu iskolaszék tagja évi *30* szavazat beadása mellett megválasztattak: *rendes* tagokul: Fekete József, Filó János, Schiffer József, Grubiczy Géza. Kis Péter, Komáromy Lajos, Kovács Dezső, Kovács András, Kurz György, Lőrinczy Gáspár, Nagy István, Novelly Antal, Pajer Antal, id. Petz Ármin, Péterffy Lajos, Pick Lipót, Schmidt József, Schranz Gergely, Ulrich Lajos, Varsányi Ferencz; póttagokul: ifj. Dercsis Mihály, Hizsnyay Pál, Klimer Ármin, Kiss Károly, ifj. Knittel Károly, Letzl Illés, Pitélyi János, Goór György, id. Tauser Mihály, Wolszky Albert.

A kilenczedik kerületben a függetlenségi párt egészen visszavonult, egyetlen tagja se szavazott, a minek a kormánypárt által eloidézett ferde helyzet és a függetlenségi-párt irányában való sértő bánásmód volt az oka.

A ferenczvárosi 1. számu iskolaszékbe 77 beadott szavazat mellett beválasztattak rendes tagokul: Báthory Nándor, Bárczy László, Dlauchy Ágoston, Gubics György, Hindy Kálmán, Horvath Lajos, id. Kern Ferencz, Kolláry József, Kurfürst Miksa, Léber Ignácz, Medrey Zsigmond, Molnár Lafos, Patkó Sándor, Pordán Imre, Posch Gyula, Prükler Ignácz, Röck Géza, Schönberg Ármin, Wagner Géza, Zwick Mihály, póttagokul Borbély Vidor, Buth Károly, Gittling Adolf, Horváth József, Molnár Árpád, Nagel Ottó, Nimmervoll Nándor, Nöthling Vilmos, Rozmanith Ferencz, Weinberger Gusztáv.

A ferenczvárosi II. sz. iskolaszék tagjaivá lettek 36 beadott szavazattal: Bajusz József, Bauer Zsigmond, Czira Dénes, Fillinger Károly, Fischer Károly, Fürstner József, Gutgesell Ferencz, Hazay Lajos, Hindy Kálmán, Horváth József, Jécsy Károly. Kleineisel Jakab, Lipp Tivadar, Hets Ödön, Potoczky István, Reisenleitner Antal, Stéger Tamás, Tichy Ferencz, Turóczy Adolf, Wohlmuth József. Póttagok: Amon Mihály, Antony Tamás, Faith Mihály, Glasner József, Hutter Tivadar, Kramer Károly, Mittermayer József, Nagy Sándor László, ifj. Saager Ferencz, Winkle József.

X. kerület Kőbánya. Megválasztattak *rendes tagokká*: dr. Apaticzky Kálmán, dr. Bereczky András Baumann Antal, Gunszt József, dr. Gratzer Antal, dr. Kopecz Gusztáv, Kolba Lajos. Kauschmann Vincze, Lőrinczy Gáspár, Faczányi Ármin, Lemberger Sámuel, Pehacsek József, Oehler János, dr. Schintheil Móricz, Szlávy László, Sreber Rudolf, Vass András, id. Tóth László, dr. Várady László, Horváth Nándor. *Póttagok*: ifj. Horváth János, Péntek Lajos, Schuszter Gusztáv, Kracher Gyula, Szabady Károly, Gieszriegl Antal, Nagy József, Herfort Ferencz, Popperschal Antal, Widemann János.

MULATSÁGOK.

— **A budapesti szatócsipartársulat** fennállásának hatvankettedik évfordulóját nagy ünnepélyiyel ülte meg a városligeti Klemens-féle helyiségben, mely ez alkalomra minden zugában diszesen volt zászlókkal ékesitve. Az ipartársulati tagok Diviaczky elnök, Politzer Ignácz, Finály Izidor, Weisz Lajos, Neubauer Pál és Borde Pál igazgatósági tagok vezetése alatt gyülekeztek a kerti helyiségben, mig a kereskedelmi testületek, ipartársulatok, egyletek képviselői számára gyülekezési helyül az első emeleti nagy terem volt kijelölve. Az ünnepély a Hymnusz eléneklésével kezdődött, azután Diviaczky János elnök az ipartársulat hetvenkét éves müködéséről emlékezett meg hosszabb beszédben, majd Hortsák titkár olvasott fel érdekes statisztikai adatokat az egylet multjából és jelenlegi tevékenységéről. Erre a dalárda énekelt, majd a vendégek iktatták be neveiket a fényesen kiállitott disz-emlékkönyvbe. Ennek végeztével a 83-ik gyalog sorezred zenekara s az *Összhang* férfi dalegylet és egy nemzeti zenekar közreműködésével hangverseny következett. Délután öt órakor a társulat tizenöt elszegényedett tagjait vendégelte meg. Esti hét órakor a társulati tagok s a nagyszámu vendégsereg társas vacsorára gyült, hol egymást érték a lelkes felköszöntők. Az ünnepélyt tánczvigalom fejezte be.

— **Nyári mulatság**. A svábhegyi Molnár féle villában ma kedélyes bucsulakomát rendeztek a még künt nyaraló családok. A lakomát hangverseny előzte meg, melyben Szarvassy Lenke kisasszony dalai, Strasser és Kafkai gordonka játéka, Koncz Ida, Kalmár Esztike és Stern Katicza kisasszonyok énektriója, Strasser fivérek, Kékey és Fischhof hegedü-quartettje zajos tetszésben részesültek. A hangversenyt tánez követte, melyben dr. Eröss Zsigmondné, Adler Z. né, Reinitz Rudolfné, Bernát Lajosné, Csillag Berczine urhölgyek; Pápé Teréz, Kalmár Ferike, Beer Flóra, Csuklay Erzsike kisasszonyok vettek részt. A szünórát Hermann Béla és Kreiszler Gyula kürtjátéka tette érdekessé.

HÁZASSÁG.

— **Dr. Csányi János** városi tanácsnok Váczon tegnap vezette a hitkapolnánál oltárhoz Alberty Ilona kisasszonyt, Alberty Ferencz vaskereskedő kedves leányát. Koszorulányok voltak Csillag Olga Váczról és Kubányi Margit B.-Gyarmatról. Násznagyok Ulrich István, a menyasszony nagybátyja Jiky-házáról és dr. Nikitics Sándor ügyvéd voltak. Az esketést Sponer kanonok végezte.

— **Dr. Sass Elemér**, nagykanizsai kir. törvényszéki alügyész, dr. Sass István tolnamegyei főorvos (Petőfi gyermekkori barátjának) fia, tegnap tartotta esküvőjét a halasi ref. templomban Bibó Róza kisasszonynyal, Bibó György földbirtokos leányával. Az esketési szertartást Szász Károly megválasztott szuperintendens, a menyasszony nagybátyja végezte. Násznagyok voltak a vőlegény részéről: Szeremley Lajos kir. táblai biró Budapestről, a menyasszony részéről Bibó Dénes földbirtokos, a menyasszony nagybátyja. Nyoszolyólányok: Bibó Ida, Nelli, Vilma, Sass Matild, Tóth Gizela, Szász Ida és Margit kisasszonyok, a menyasszony testvérei s unokatestvérei.

A hivatalos lap aug. 31-ki számából.

Kinevezés. Ő felsége törvényszéki birákká: a pozsonyi törvényszékhez: *Kuncz* Géza ottani járásbirósági albirót, a temesvári törvényszékhez: *Vozáry* János ottani alügyészt; járásbiróvá: a felsőpulyai járásbirósághoz *Hannibal* Móricz kismartoni járásbirósági albirót, albirákká: a szabadkai járásbirósághoz *Popovits* Sándor kalocsai törvényszéki jegyzőt, a gyönki járásbirósághoz *Kelemen* Ákos szegszárdi törvényszéki aljegyzőt; végül alügyészszé: a szegszárdi ügyészséghez dr. *Fittler* Bálint gyakorló ügyvédet, Fehérmegye és Székesfehérvár város tiszteletbeli ügyészét. A m. kir. igazságügyminiszter, *Tormási* Sándort jászberényi kir. törvényszéki joggyakornokot a jászberényi kir. járásbirósághoz; a pozsonyi m. kir. pénzügyigazgatóság, *Bachraty* Antal nagyszombati V. oszt. adótisztet, a m.-óvári kir. adóhivatalba III. oszt. ellenőrré kinevezte. A szegszárdi kir. törvényszék elnöke, *Dózsa* Himér dijtalan joggyakornokot a paksi kir. járásbirósághoz dijas joggyakornokká. A szegedi m. kir. pénzügyigazgatóság, *Praefort* János m. kir. pénzügyi fővigyázót dijas vámgyakornokká nevezte ki.

TAVIRATOK.

Zágráb, aug. 31. (O. É.) A horvát tartománygyülés ünnepélyes berekesztése. A délelőtt 10 órakor megnyitott ülésben Mihalovics átnyujtotta Hrvát alelnöknek a királyi leiratot, melyet a ház tagjai állva hallgattak meg.

A leirat igy hangzik:

Mi I. Ferencz József Isten kegyelméből Ausztria császárja, Csehország királya stb, és Magyarország, Horvátország, Szlavonia és Dalmáczia apostoli királya. Kedvelt hiveim!

Miután Horvátország, Szlavónia és Dalmáczia királyságok 1881. augusztus 28-ról kelt leirattal ugyanazon év szeptember 27-re egybehivott tartománygyülésének három évi törvényhozási időszaka az 1870. II. t. cz. 2. szakasza értelmében végére jár, a tartománygyülés berekesztésére és föloszlatására vonatkozó leiratunkat ezennel átküldjük és felhatalmazzuk önt, hogy ezen királyi leiratunkat a tartománygyülés 1884. aug. 31-ki ülésében fölolvastassa és magát a tartománygyülést föloszlatottnak nyilvánitsa.

Egyszersmind utasitom önt, hogy a jövő tartománygyülésre a választásokat a törvény értelmében tüzze ki és azon határnapra nézve, melyen az uj tartománygyülés összeülhet, a megfelelő inditványt előterjeszteni.

Bécs. 1884 augusztus 22-én. I. Ferencz József m. p., Bedekovics Kálmán m. p., Khuen-Héderváry gróf bán m. p.

A király leiratának fölolvasása után *Zsivkovics* püspök vezetése alatt tizenkét tagu küldöttség ment a báni palotába a bánért, ki megjelenvén, a képviselők élénk kiáltásai közt a következő királyi leiratot olvasta föl:

«Mi I. Ferencz József, isten kegyelméből Ausztria császárja, Csehország királya stb., Magyarország, Horvátország, Szlavonia és Dalmáczia apostoli királya. A horvát-szlavon és dalmát egyesült királyságok egybegyült főrendjei és képviselőinek királyi üdvözletünket. Nemes, méltóságos stb. urak! Az 1881. augusztus 28-áról kelt leiratunkban, melylyel a horvát-szlavon és dalmát egyesült királyságoknak 1881. szeptember 27-re összehivott tartománygyülését megnyitottuk és a horvát-szlavon végvidéknek Horvátországgal és Szlavoniával és ekként a magyar korona tartományaival történt egyesitését hiveinkkel tudattuk, kiemeltük, hogy azzal hiveink rég táplált óhaját teljesitettük és az ország közállapotainak üdvösebb fejlesztése iránt a föltételeket megalkottuk. Teljes joggal remélhettük tehát, hogy hiveink bölcs körültekintéssel és eszélyes mérsékléssel mindenha oda fognak törekedni, hogy királyi jóindulatunk emez ujabb bizonyitékát atyai szándékunk értelmében és Horvátország és Szlavonia szeretett királyságaink valóban áldásos hasznára érvényesitsék. (Élénk zsivió-kiáltások.)

A horvát-szlavon végvidék egyesitésére vonatkozó rendeleteink beczikkelyezése által önök, kedvelt hiveink megfeleltek atyai szándékunknak, és ezen intézkedéseknek üdvös következménye az volt, hogy a végvidék képviselve lett a Horvátország, Szlavonia és Dalmáczia egyesült királyságok tartománygyülésén és azt megelőzőleg amott a királyi biztosság müködése is megszüntettetett.

Ezen, Horvátország és Szlavonia királyságaink történetében fölöttébb fontos események atyai szivünk nagy örömére egységes eljárásnak vetette meg alapját az emlitett királyságok egész területén ugy a törvényhozásra, mint a törvények végrehajtására nézve, mely alapon az ország és a végvidek egyesitésének még utjában álló minden akadály alkotmányos uton elháritható lesz. (Élénk zsivió kiáltások.)

Önök, kedvelt hiveink! utóbbi időben tényleg dicséretre méltó buzgósággal és kitartással hatottak közre azon törvények mogalkotásában, melyek a kitüzött czél elérésére irányulván, az egyesült tartományok igazságszolgáltatásának fejlesztésére üdvös hatással lesznek.

Az ország két részének összeolvasztására a pálya megnyittatván, most csak az van még hátra, hogy ezen királyságok további történelmi fejlődésének megfelelő törvények segélyével az ország közügyei akként intéztessenek el, hogy a volt végvidék lakosai egész teljességében élvezzék az alkotmányos élet jótéteményeit és hogy az egész ország is erőt és uj alkalmat nyerjen az oly hosszu időn át elválasztott tartományok egyesitésének tényéből a haladás és a jólét fokozására. (Viharos zsivió kiáltások.)

Mivel a tartománygyülés három évi törvényhozási időszaka végére jár, reméljük, hogy isten kegyelmével és hiveink támogatásával sikeresen megkezdett munka a jövő tartománygyülés alkotmányos közremüködésével horvát-szlavon és dalmát szeretett királyságaink üdvére és hasznára fog befejeztetni.

Ezzel Horvátország, Szlavonia és Dalmáczia egyesült királyságok tartománygyülésének üléseit berekesztjük; magát a tartománygyülést pedig feloszlottnak nyilvánitjuk. Különben maradtunk stb. Bécs, 1884. augusztus hó 22-én I. Ferencz József m. p., Khuen-Héderváry gróf bán m. p.

Ezután a *bán* emel szót: «A császári és királyi apostoli felség és legkegyelmesebb királyunk nevében Dalmáczia, Horvátország és Szlavonia egyesült királyságok tartománygyülését ezennel *föloszlatottnak nyilvánitom.* (Élénk zsivió kiáltások.)

Zágráb, aug. 31. (O. É.) A tartománygyülés tagjai a bán vezetése mellett a sz. Márk-templomba mentek, hol hálaistenitisztelet tartatott. A bán onnan a képviselők kiséretében a báni palotába ment, hol tőlük szivélyesen elbucsuzott.

Róma, aug. 31. A «Stefani» ügynökség jelenti: Némely olasz hirlap által közlött ama hir, hogy *Nigra* leköszönt, vagy hogy *Nigra* és *Manzini* külügyminiszter közt viszály tört ki, teljesen alaptalan.

Róma, aug. 31. A katholikus hirlapok holnap a pápának az összes katholikus főpapsághoz intézett enczyklikáját fogják közölni, mely az olvasó-imádkozásra vonatkozólag mult évben kibocsátott enczyklikára emlékeztetve, fokozott ájtatosságra buzdit, hogy az egyház győzelme biztosittassék és Olaszország a kolerától megóvassék.

Berlin. aug. 31. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A *Montagsblatt* azt a hirt közli, hogy Vilmos császárnak a hármas császári találkozáson való személyes részvétele igen valószinütlen, különösen, hogy ha az orosz területen lesz. A távolmaradást azzal indokolják, hogy az orosz rendőrség ügyességét az utazás kedvéért mértéken felül ne kellessék próbára tenni. Másképp lenne, ha a találkozás szinhelye nem orosz területen lenne.

Páris, aug. 31. A franczia vámhivatalnokok elhagyták Contont. Hivatalos felhivás tétetett közzé, *mely dijat tüz ki a francziák fejére.* Hong-Kongba a franczia kereskedelmi hajók védelmére egy franczia hadihajó érkezett.

Pétervár, aug. 31. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Vannovszki hadügyminiszter egészségügyi okokból beadta lemondását. Utódja Gurko varsói kormányzó lesz, kit Rupp tábornok odesszai kormányzó fog helyettesiteni. Vannovszki kaukazusi kormányzó lesz.

Belgrád, aug. 31. (O. É.) A villásreggeli után *Károly* a diplomáczlai testület tagjait és elsőrangu tisztviselőket fogadta, mire a várban sétakocsizást tett. *Milán* király *Károly* királyt a 6. gyalogezred tulajdonosává nevezte ki. A diszszemle alkalmával a román király ezrede élén vonult el Milán király előtt. Este diszebéd, utána udvari bál lesz. A polgárság diszes fáklyásmenetet rendez. A város fényesen ki van világitva.

Brüsszel, aug. 31. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A liberálisok tüntetése, melyet ma a klerikális iskolaügyi törvény elfogadása alkalmából rendeztek, a kedvezőtlen idő daczára is nagyszerü manifesztáczió volt. A menet az északi vasut pályaházától indult a királyi palota felé. Több mint százezer ember vett részt az impozáns felvonulásban; képviselve volt benne ötven kerület s a küldöttségek mind zászlók alatt jelentek meg. A menet élén polgári zenekar haladt. Példás rend uralkodott. A fogadtatás mindenütt lelkesült volt. Az ablakokat és erkélyeket a kék szin, a liberálisok jelvénye diszitette. A klerikálisok részéről semmi ellenmozgalom nem mutatkozott. A menet a királyi palotához érve, a királyhoz feliratot vitt egy küldöttség, hogy a klerikális törvénytől a szentesitést tagadja meg. A király távollétében a feliratot az első szárnysegéd vette át. A tüntetés oly nagyszerü volt, hogy aligha marad a királyra hatás nélkül.

Hága, aug. 31. A kormány törvényjavaslatot terjesztett a kamara elé az alkotmány 198. czikke módositása czéljából, mely czikk azt határozza, hogy a regensség tartama alatt a trónörökösödés szabályai nem változtathatók meg.

A KOLERA.

Temesvár, aug. 31. (O. É.) Az itteni iparosok mai gyülésén az ipartestület életbeléptetését elhatározták. Az előmunkálatokkal az iparegylet bizatott meg.

Róma, aug. 31. A tegnapi nap folyamán a bergamoi kerületben 17 betegedési és hat haláleset, Bolognában két haláleset, Campobanoban három betegedési és három haláleset, Cuneoban 32 betegedési eset fordult elő, mely utóbbiak közül Busca városára 12 betegedési, Cuneora hat betegedési és 17 haláleset jutott.

Nápoly, aug. 31. Nápoly városában egy haláleset, a kerület helységeiben két koleratünetektől kisért eset fordult elő. Parmában négy betegedési és három haláleset, Turinban két betegedési és két haláleset fordult elő.

Genua, aug. 31. Speziában tegnap 33 betegedési és 17 haláleset, a kórházban pedig két betegedési és két haláleset és Massában három haláleset fordult elő.

KÖZGAZDASÁG.

Bécs, aug. 31. (Az «Egyetértés» távirata.) Az arlbergi vasut ünnepélyes megnyitása szeptember 20-án lesz. A megnyitásnál az uralkodó is jelen lesz. Az áruforgalom részére a legujabb dispoziczió szerint szeptember 6-án nyitják meg a vasutat. Az osztrák kereskedelmi miniszter, több technikai hivatalnok és az osztrák állami vasutak főfelügyelőségével és épitési igazgatóságával már szeptember 2-án utazik Tirolba, hogy a vasutat. mielőtt a közforgalom átadják, behatóan megszemlélje.

Bécs, aug. 15. (Az »Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az irány ma igen szilárd volt, de az üzletben kevés élénkség uralkodik. *Buza* őszre 8.05—8.07, tavaszra 8.47—8.50. *Rozs* őszre 7.10—7.15, tavaszra 7.17—7.20. *Zab* őszre 6.35—6.38, tavaszra 6.47—6.50, uj tengeri 6.10—6.13.

Bécs, aug. 31. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) **Értéktőzsde**. A mai vasárnapi magánforgalomban fődözési vételekre szilárd irány uralhodott, de zárlat felé az árfolyamok estek. Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 296.80-tól 298.40-ig, osztrák-magyar államvasut 301.75-től 302-ig, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 91.65-től 91.70-ig. — 1 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 297.30, magyar 4 százalékos aranyjáradék $91.62\frac{1}{2}$.

Páris, augusztus 30. *Buza* folyó hóra 20.75 frank (= 10.01 forint), szeptemberre 20.50 frank (= 9.89 forint), utolsó 4 hóra 20.80 frank (= 10.06 frt), nov. 4 hóra 21.— frk (= 10.15 frt). — *Liszt* folyó hóra 43.25 frk (= 13.13 forint), szeptemberre 43.25 frk (= 13.13 frt), utolsó 4 hóra 43.25 frk (= 13.13 forint), novemb. 4 hóra 44.30 frk (= 13.45 frt). — *Olaj* folyó hóra 64.— frk (= 30.88 frt), szept.-re 64.—frk (= 30.88 frt), utolsó 4 hóra 65.25 frk (= 31.48 frt), első 4 hóra 67.25 frk (= 32.45 frt). — *Szesz* folyó hóra 41.— frk (= 21.56 forint), szeptemberre 41.50 frk (= 21.82 frt), utolsó 4 hóra 41.75 frk (= 21.95 forint), első 4 hóra 42.75 frank (= 22.47 forint). — (Átszámitási árfolyam 100 frk vista 48.25 frt.) Szállitási dij: Budapestről 8.27 frk = 3.93 frt. Bécsből 7.87 frank = 3.74 forint.

Newyork, augusztus 30. (Kabelsürgöny.) Petroleum New-Yorkban augusztusra $8\frac{1}{8}$, Philadelphiában augusztusra 8. Liszt 3.35.— Piros őszi buza helyben $90\frac{1}{2}$ (= 8.23 frt), augusztusra —.— (= —.— frt), szeptemberre $89\frac{7}{8}$ (= 8.17 frt), októberre $91\frac{3}{4}$ (= 8.34 frt) 100 kilókint. Tengeri 65. Gabonafuvardij imperialquarterkint Észak-Amerikából az angol kikötőkbe és az ezekkel egy magasságon fekvő kontinentális kikötőkbe 3. (= 0.84 frt 100 kilókint.)

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

* **A belgrád-nisi szerb államvasut** ünnepies megnyitása szeptember 4-én lesz. Nyolcz órakor reggel istentiszteletet tartanak a belgrádi pályaházban, mire azonnal elindul a megnyitó vonat. Lapovo állomáson villásreggeli lesz, a vasutépitő társaság rendez a vendégek számára; ezután a vonat visszatér Belgrádba, hova nyolcz órakor érkezik. Este a Weifert-féle teremben a topcsideri avenuen a vasutépitő társaság megvendégeli a meghivottakat.

* **Az osztrák-magyar-orosz kötelék** dijszabásához ez évi augusztus 25-től kezdődő érvényességgel megjelent a IX. pótlék, mely egyrészt Trieszt, Fiume, Bécs Ferdinand északi vasut és Budapest; másrészt Moszkva és Szent-Pétervár között az I., II., III., IV. és V. sz. kivételes dijszabásba tartozó árukra uj névlajstromot, frankokban kifejezett uj dijtételeket s különös határozmányokat, valamint a Moszkvából Cormons és Peribe szállitandó nyers selyemre nézve a III. kivételes dijszabást tartalmazza. E pótlék által a Bécsből és a Budapestről Moszkvába és Pétervárra és viszont szállitandó árukra 1883. junius 20-ától érvényes évaddijszabások érvényen kivül helyeztetnek.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **A «Tisza» biztositó társaság** ügyében dr. Kola János debreczeni ügyvédtől a következő sorokat vettük: «A *«Tisza»* biztositó társaság ellen nyitott csődben a követelések bejelentésére kitüzött határidő f. 1884. okt. 4-ik napjával jár le. Nagyon kivánatos, hogy e bejelentés körül a hitelezők conformis eljárást kövessenek, mert ettől függ jó részben azon általános ohajtásnak megvalósulása, hogy a csődper hosszu időre ne huzódjék, hanem a hitelező mielőbb kielégitéshez jussanak, s a tömeg a költségek által fel ne emésztessék. A csődeljárás gyors keresztül vitele attól függ, hogy a csődvagyon mielőbb tisztába hozassék, s pénzzé tétessék, és hogy a bejelentett követelések — a rengeteg perlekedés lehető elkerülésével — minél rövidebb uton és idő alatt felszámoltassanak. A csődvagyon tisztába hozása és pénzzé tétele nem fog sok időt igénybe venni, e részben meg lehet bizni a tömeggondnokban, s bizonyára az alakulandó választmányban is. Sokkal fontosabb arról gondoskodni, s azt lehetőleg előkésziteni, hogy a bejelentett követelések körül perre utasitások, és annak folytán hosszu perek nagy számmal elő ne forduljanak, ebből kettős kár és hátramaradás származnék, egyik az, hogy a tömeg felosztása hosszu időn át fenakadna, másik az, hogy hogy e perek költségeivel a csődhitelezők érdekei szenvednének csonkulást, ez utóbbi különösen figyelemreméltó dolog, akármelyik fél nyer, vagy veszt, a költségek viselésének terhe mindenkép a csődhitelezőket éri, mert egyfelől ügyvédőket fizetniök kell, de másfelől a csődöt képviselő tömeggondnok dijjainak és költségeinek, meg szintén a csődhitelezőkre néző tömegből kell kikerülnie; jelentkezni fog legalább egy pár ezer hitelező ugyanolyan számu követeléstétellel, ha ezek közül csak egy pár száz fog perre utasittatni, e pár száz per legalább is 20,000 forintba kerül a csődhitelezőknek, mindenkép a csődhitelezőknek, mert e 20.000 forinttal az a kvóta rövidül, melyet kielégitésök fejébe várnak. Megbizóink közös és fontos érdeke teszi tehát kötelességünkké nekünk ügyvédeknek: oly alakban s oly megalapitással jelentsük be a reánk bizott követeléseket, hogy azok perre ne utasittassanak, hanem akadály nélkül felszámoltassanak. Nálam már *részvényesek* jelentkeztek, hogy részvényeik alapján a csődtömeg ellen igényeiket jelentsem be és érvényesitsem, ennek semmi értelme nincsen, hiszen épen a részvényesekből álló *«Tisza»* biztositó-társaság van csőd alatt, e csődeljárásnak, mint universzális exekucziónak az a czélja, hogy a társaság vagyonából hitelezői kielégittessenek, ha netán valami fennmarad, az fogja illetni a részvényeseket, azt a csődeljárás befejezése után ismét a felszámoló bizottság fogja keze alá venni, s a részvényesek közt felosztani, a részvényeseket tehát ez irányban felvilágositani s őket a haszontalan költségekkel járó s egészen czéltalan jelentkezéstől visszatartani kell. A *jelzálogos hitelezőkkel* — akár jelentkeznek, akár nem — nem lesz baj, ezek «külön kielégitési joggal» birnak, de ha e jogukat nem érvényesitik, törvényszerint «azok a csődtömeg értékesitését és felosztását gátolni nem fogják.» Az *«általános csődtömeg hitelezői»* az életbiztositott fele, (mert a mint tudom, más természetü üzleti vagy egyéb adósságai a *«Tiszának»* nincsenek) itt jön elő azon rendkivül fontos kérdés, mily alapon, mily irányban, mily módon kelljen ezek követeléseit a csődtömeg ellen bejelenteni és érvényesiteni? E részben az én nézetem következő: A mely biztositási kötvények a kikötött életkor, haláleset, vagy egyéb feltételnek a csődnyitás előtt lett bekövetkeztével lejártak, azok alapján a *biztositott összeget kell bejelenteni* és igénybe venni, mert ezeknél a biztositási ügylet már a csőd megnyitása előtt befejeztetett, s a fizetendő evidens biztositási összeg már esedékessé vált, vagy legalább a megszabott okmányok bemutatása mellett annak kézhez vételéhez való feltétlen joga a kedvezményezett félnek már megnyilt, — ellenben azon kötvények alapján, melyek a csődnyitás joghatályának beálltával még le nem jártak, *az összes befizetett dijakat* kell bejelenteni és igénybe venni, mert a csődbejutással a «Tisza» a folytonosságot igénylő életbiztositási üzlet és szerződés alanya lenni megszünt, s folytonosság természetével biró életbiztositási szerződései kivihetetlenekké, hatálytalanokká váltak, de «mert a biztositási szerződés érvénytelenségét és megszüntét a biztosito fél idézte elő, a dijjakat vissza nem tarthatja, s e mellett a biztosítottnak az «okozott kárt megtériteni tartozik;» (keresked. törvény 486. §.) ez *okozott kár* megtéritését a befizetett dijjak kamataiban lehet legczélszerübben egyöntetü módon igénybe venni, és en senkinek sem merném tanácsolni, hogy más alapon, más irányban más nemü kártérités iránt támaszszon igényt, részint azért, mert annak kivihetősége felette bizonytalan, részint és főleg azért, mert ha e térre lépünk, itt fognak aztán a nézetek száz meg száz irányban szétágazni, attól pedig óvakodnunk kellene, hogy száz meg száz felé szétágazó alapokon, irányokban és módokon tétessenek meg a bejelentések, mert ezek előre láthatolag mind perre fognak utasittatni, miből az következnék, hogy a csődeljárás számtalan perek chaoszába fog bonyolódni, évek hosszu sorára, melyben a csődtömeg a hitelezők elől bizonyára elolvad. Ismétlem, ezek mind csak az én egyéni igénytelen nézeteim, ezeknek kartársaimmal nyilvánosan való megismertetésével azt a czélt óhajtom elérni, hogy a kik ellenkező nézetben vannak, azt szintén a nyilvánosság terén ismertessék meg, a bejelentési határidő — október 4-ik napja — még jó messze van, addig még elég időnk volna az eszméket tisztázni s azon elv szerint «győzzön a mi jobb» megtalálni, megállapitani azt az irányt és módot, melyet a bejelentések körül követni legczélszerübb és legbiztosabb lenne ama veszély elkerülésére, mely a biztositott feleket a különben okvetlen bekövetkező rengeteg perek költségeivel, s a csődtömeg elpusztitásával fenyegeti. Meg vagyok győződve, hogy az ügyvédi kar nemes hivatásának teljes tudatában, az ügyvédi kar nemes hivatásának teljes tudatában, a az ugy is érzékenkyen áro-önzéstől menten e dologban az ugy is érzékenkyen károsult biztositott felek ezereinek legjobb érdekében fog gondolkozni és cselekedni.»

** **A Weinrich-féle czég fizetésképtelensége.** A Weinrich K. czég czukorg ára további müködésének biztositása végett megindított tárgyalások még mindig tartanak. A czég képviselője a napokban Prágába utazik, hogy a czég ottani hitelezőivel közvetlen érintkezésbe lépjen. Mihelyt a gyár további müködéséhez szükséges uj hitel biztositva lesz, a hitelezők összehivatnak, mi legkésőbb szeptember 14-én történik.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ERTÉKTŐZSDE.

— Augusztus 31. —

Gabonatőzsde.

— Vasárnapi forgalom. —

Készáruban, minthogy a gabonacsarnok ma, mint vasárnap rendesen, zárva maradt, nem volt üzlet.

Határidőüzlet mérsékelt volt meglehetős szilárd iránynyal. — Köttetett:

Szokványbuza őszre mintegy 10,000 mm. 7.93, 7.92, 7.93 7.94 forinton.

Szokványbuza 1885. tavaszra mintegy 15,000 mm. 8.39, 8.40, 8.41, 8.42, 8.43, 8.44, 8.43 forinton.

B.-tengeri augusztus—szeptemberre 1000 mm. 6.35 frtjával.

Uj tengeri 1885. május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.65, 5.66, 5.67 forinton.

Déli 12 órakor zárulnak:

Szokványbuza őszre	7.94— 7.96
Szokványbuza 1885. tavaszra	8.42— 8.44
Uj tengeri 1885. május–juniusra	5.66— 5.68
Szokványzab őszre	5.95— 5.97
Szokványzab 1885. tavaszra	6.18— 6.20
Káposztarepcze augusztus-szeptemberre	11⁷/₈—12.—

Értéktőzsde.

— Vasárnapi magánforgalom. —

A mai vasárnapi forgalom kezdetén lanyha irány uralkodott, de később jobb bécsi jegyzésekre megszilárdult. Osztrák hitelrészvény 295.80 és 297.70 közt ingadozván, maradt 297.50 pénz, magyar 4 százalékos aranyjáradék 91.42½-től 91.55-ig köttetvén, maradt 91.52½ pénz, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 86-on köttetett. Más nem jött forgalomba.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **Közgazdasági előadó.** A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. k. miniszter, Nógrádmegye közgazdasági előadójává, a lemondott *Baintner* Otto helyett *Fay* Árpádot, a nógrádmegye gazdasági egyesület titkárát nevezte ki.

A kolozsvári tenyészállatvásár.

Kolozsvár, augusztus 30. (Az Egyetértés tudósitása.) Báró *Bánffy* Ádám, mint a rendező bizottság elnöke, ma nyitotta meg a kolozsvári harmadik tenyészállatvásárt. Már reggel 7 órakor gyült egybe a biráló bizottság, hogy a kolozsvári sétányon a tervszerüleg épitett helyiségekbe kiállitott állatokat birálat alá vegye. Az érdeklődés szokatlan nagy, melyet az idéz elő egyrészt, hogy az erdélyi arisztokraczia tömegesen jelent meg a kiállitáson, s másrészt az Erdély minden részéből idetódult gazdaközönség kölcsönöz élénkséget a kiállitásnak. A földm. miniszteriumot gr. *Pálffy* ezredes és *Grubiczy* Géza titkár képviselik. Előbbi a kormány által tenyészmének bevásárlását eszközli. Az országos gazdasági egyletet *Eleméry* Aurél és *Ordódy* Lajos kiküldöttek képviselik.

A tenyészállatok minden neme van a kiállitáson képviselve. Legnagyobb érdeket a lókiállitás nyujt, a legfőbb részben könnyü hámos lovakkal báró Bánffy Ádám, Gaal Gyula, Kassai Farkas Dániel, Sigmond testvérek, Szentkirályi Géza, Tholnay Regineld s báró Wesselényi Miklós tenyészetei remek példányokkal szerepelnek. Nehéz hámos ló csak kevés példányban mutattatott be. A lókiállitás után legnagyobb figyelmet az erdélyi szarvasmarha kiállitás érdemel. Gróf Wass Albert, Barcsay Domokos és a kolosmonostori gazd. intézet által kiállitott példányok régi hirnevüknek megfelelő elismeréssel találkoznak. A nyugati szarvasmarha kiállitás még kezdetleges s mintegy feltünteti, hogy ez irányban az erdélyi gazdák kezdeményezése még nem régi keletü. Meglepi a szemlélőket a bivalykiállitás, mely állatnem szakszerü fejlesztése és tenyésztésére a mozgalom szinte csak pár év előtt indult meg. E tekintetben legtöbb eredményt a fogarasi állami uradalom mutat fel. Erdélyi szarvasmarha 77 példányban, nyugati szarvasmarha — s leginkább pinzgaui 19, s bivalyok 22 darabbal szerepelnek.

A juhok osztályában leginkább erdélyi raczkák láthatók ugy eredeti mint keresztezett vérben. A keresztezések Hampshire, Romalikan és Cotwold vérüek, — de tulnyomóan erdélyi jelleggel. Lekötik a figyelmet a kolozsmonostori gazd. intézet által kiállttott czigaja juhok melyek leginkább Romániában honosak. A sertések osztályában 15 kiállitó 23 csoportban állitott ki, 16 csoportban hazai fajta sertések igen szép példányokkal szerepeltek, — a mi az ez irányu tenyésztési állapotok előhaladottságára méltán enged következtetni. Az idegen vérheni keresztezések leginkább Yorkshire és Berkshire vérrel fordultak elő.

Egyik ujdonsága az idei tenyészállatvásárnak, — volt a nem nagyszámu, de igen szép példányokkal biró baromfi kiállitás. Az állat és növényhonositó társaság Budapestről, s 12 erdélyi tenyésztő állitottak ki, érdekesebbnél érdekesebb példányokat. A kiállitáson tejelési próbaosztály is szerveztetett, a fejési verseny nem igér praktikus eredményt s a jövőben valószinüleg mellőztetni is fog.

A hizó osztályban Benigni Sámuel 16 db hizott ökre intensive hizlalt állatok, kivüle még Horváth István és Zsigmond testvérek állitottak ki. E rövid ismertetésből is kitünik, hogy az erdélyi gazdasági egylet e kiállitása minden tekintetben tanulságos és érdekes a szemlélőre nézve. Helyesebben nevezhető azonban tenyész állat kiállitásnak mint vásárnak — mert eladások gyéren fordulnak elő, — azonban ennek oka az is lehet, hogy a kitett árak tulmagasak. Mérsékeltebb árak mellett a tenyész állatforgalmat e kiállitás jobban mozditaná elő.

A földmivelési miniszterium Kolozsvár városa és több gazdasági egylet által nagyszámban adott dijak többjeit a biráló bizottság következőleg osztá ki:

A könnyü hámos lovak osztályában: 1-ső dij 15 drb arany, Wesselényi Miklós br. ménjének. 2-ik dij 15 drb arany, Bánffy Ernő br. csikos kanczájának és a 3-ik dij 5 darab arany Bánffy Ádám b. ménjének itéltetett oda.

A nehezebb hámos fajtáknál az 1-ső dij 20 drb arany Bánffy Ernő br. kanczájanak, 2-ik dij 10 db arany Gaál Gyula kanczájának itéltetett oda.

Az erdélyi magyar szarvasmarha osztályban az első dijat, 30 drb arany Wass Albert gr. bikája; a második dijat, 15 drb arany Barcsay Domokos bikája; a harmadikat, 10 drb aranyat, Bethlen Gergely gr. bikája nyerte el.

A fiatal bikáknál első dijat ismét Wass Albert gr., a második dijat pedig Horváth Kálmán nyerték el.

A bivalyok osztályában azon oknál fogva, hogy a fogarasi uradalom hors concours volt, az első dijat bikáknál Bogdánffy Gábornak, teheneknél Macskásy Sámuelnek itélték oda.

Az erdélyi sertések csoportjában az első dij 10 db arany gr. Lazár Jenőnek, a második dij gr. Teleky Miksa örököseinek itéltetett oda.

A dijazás főbb tételeit közölve még csak azt jegyezzük meg, hogy a kisbirtokosok a kiállitáson szintén mutattak be állatokat, melyek legnagyobb része a jury által pénzjutalomban részesittetett. A jury-munkálatok befejezése után 10 teritékü banket következett, melyen egymást érték a gyujtó toastok. Délután az arisztokraczia hölgyei nagy számban jelentek meg a kiállitási helyiségekben, hol egy nagyváradi czigányzenekar szórakoztatta az egybegyült publikumot. Holnap ötven kros belépti dij mellett a kolozsvári és vidéki gazdaközönség nagyobb mérvü látogatására számithatni. Ma a belépti dij egy forint. Ugyancsak holnap fognak a jutalmuk is kiosztatni.

NAPIREND: Szeptember 1-én.

Naptár: Hétfő. — Római kath.: Egyed apát. — Prot.: Egyed. — Görög-orosz: (aug. 20.) Sámuel próféta. — Zsidó: (elul. 11.) — Nap kél 5 ó. 20 p., nyug. 6 ó. 39 p. — Hold kél 4 ó. 8 p. d. u., nyug. 35 p. éjfél után.
Horvát miniszter fogad d. e. 10-től d. u. 2-ig.
A tud. egyetemi tanév megnyitása.
A fővárosi gazdasági és pénzügyi bizottság ülése d. e. 10 órakor a régi városháza tanácstermében.
Krisztus a Kalvárián Munkácsy képe a müicsarnokban d. e. 9-től d. u. 5 óráig. Belépti dij 1 frt.
Gyümölcskiállitás a Köztelken d. e. 10—12 és d. u. 2—6.
Gazdasági és tanszermuzeum a Köztelken d. e. 10—12-töig, d. u. 2—4-ig.
Müszaki iparmuzeum a kerepesi-uton (Beleznay-kert) nyitva d. e. 9-től d. u. 1-ig.
Egyetemi füvészkert az üllői-uton ünnepnapok kivételével naponként látható d. e. 8—12 és d. u. 2—6.
Muzeumban: term. rajz- és népismetár d. e. 9—től d. u. 1.
Egyetemi könyvtár d. u. 3—7-ig.
Muzeumi könyvtár d. e. 9-d. u. 1 óráig.

Állatkert nyitva egész nap.
Margitszigeten czigányzene naponként, katona-zene kedd, csütörtök, vasárnap és ünnepnapokon. Hajóközlekedés félóránkint.

Felelős szerkesztő: **Csávolszky Lajos.**

NYILT-TÉR.

Nyilatkozat.

Folyó hó 22-én fél 10 órakor este saját udvaromon tüz ütött ki és rövid idő alatt a melléképületeim a magtárral és benne levő összes készlettel a lángok martaléka lett. Nevezett épületek és ingóságok a magyar-franczia biztositó részvénytársaságnál voltak biztositva; nem mulaszthatom el ezennel őszinte hálámat kifejezni a társulat azon valódi loyalis eljárásáért, hogy összes károm már f. hó 27-én legméltányosabban felbecsülve és készpénzzel kifizetve lett.

Nyiregyháza, 1884. aug. 28.
10875 *Özv. Groak Zsigmondné.*

Figyelmeztetés.

Kijelentem, hogy Andor fiam semminemü tartozásáért jót nem állok.
10876 *Strausz Adolf.*

Siposs Antal magánzeneakadémiáján, (kecskeméti-utcza, Geiszt-ház) a beiratkozás az 1884/5. tanévre már folyamatban van. Beiratás mindennap 9—12-ig délelőtt és pedig zongora-, zeneszerzés- és énekre. A két utóbbi tantárgyra külön bejárók is jelentkezhetnek. 10815

Dr. WAGNER fürdőutjából megérkezett. Rendel 2—4-ig. 10834 koronaherczeg-utcza 10. sz.

Figyelmeztetés!

Hogy a fehérnemü megkiméltessék a t. cz. háziasszony csak
FIUMEI RIZSKEMÉNYITŐT
10491 **(védjegy fehér Elefánt.)**
használjon, mert általánosan elismert tény, hogy a **fiumei rizskeményitő a legjobb és vegyileg legtisztább,** a miért a gyár teljes kezességet nyujt.
Kapható minden füszerkereskedésben.

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHAZ.

Budapest, szept. 1-én

Az eladó leány.

Vigjáték 1 felv. Irta J. R. Planche. Angolból forditotta Fáy J. Béla.

Személyek:

Dobs	Szigeti
Dobsné	Györgyné
Mari	Csillag T.
Rumble	Pintér
Vivid	Náday
Sam	Latabár

Ezt követi:

Uj betanulással:

Két év multán.

Vigjáték 1 felv. Irta Almási T.

Személyek:

Ervin	Naday
Roxane	P. Márkus E.

Végül:

A DIPLOMATA.

Vigj. 2 felv. Irták Scribe és Delavigne. Forditotta Knyaskó L.

Személyek:

A fejedelem	Egressy
Henrik hg	Nihályfi
Surville	Szacsvayné
Moreno gróf	Ujházi
Izabella	Csillag T.
Saldorf báró	Vizvári
Chavigny báró	Benedek
Reinfeld	Faludi
Herman	Sántha

Kezdete 7 órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Budapest, szeptember 1-én.

BLAHA LUIZA asszony mint vendég.

Czigány Panna.

Eredeti népszinmü dalokkal, tánczczal 3 felvonásban. Irta Almásy Tihamér. Zenéjét Serly Lajos.

Személyek:

Vámosi Gy.	Horváth
Marczi	Tamássy
Szoboszlai M.	Kassai
Ferkó	Eőry
Özv. Kenderesi	Párténynné
Ilus	Tóth I.
Géczy András	Prielle
Dacsó	Magyari
Simplicius	Ujvári
Vak Pesta	Komáromi
Lubi Péter	Sánta
Illés	Pintér
Pozsár	Bónis
Zsuzsi	Vári I.
Marcsa	Vidorné
Lakatos	Tihanyi
Panna	Blaha L.
Bella	Őri B.
Kolompár	V. Kovács
Treszka	Izsóné
Bangó	Marton
Ráfael	Izsó
Panorámás	Baranyai
Kalmár	Várdai
Fazekasné	Béni I.
Pandur	Behumi
Esküdt	Füredi

Kezdete 7 órakor.

Holnap, szeptember 1-én.

Rip van Winkle.

FŐVÁROSI SZINKÖR

Budán a Krisztinavárosban.

Budapest, saept. 1-én.

Znojemszky Gyula karnagy jutalamjátéka.

Tiz leány, egy férj sem.

Vig operette 1 felvonásban.

Ezt megelőzi:

Tulipatan szigete.

Vig operette 1 felvonásban.

Kezdete 7 órakor.

Orpheum

nagy mező-utcza 17.

Ma második előadása a **bécsi népénekes cyklusnak**

és pedig:

EDI és BIEDERMANN

hirneves társulata által, annak komikusaival *Zangl, Schmitter, Eisner* urakkal egyetemben. *Naponként uj müsor.*

Először:

's G'VATTER-BITTEN.

Bohózat énekekkel.

Fischbein ur, esernyőkészitő .... Zangl ur
Schmelzerl, rézöntő .... Biedermann ur
Schackerl, pinczér .... Schmitter ur.

Azonkivül fellépnek *de la Torre, Dally, Berczy* kisasszonyok és a *Wartenberg család.* 10759

IDŐJÁRAS aug. 30. regg. 7 órakor.

Az időjelző-intézet távirati jelentése.

Állomások	Lég-nyomás mm 700+	Szél iránya és ereje 1—12	A hőmérséklet Celsius-fokban	Csapadék mm	Felhőzet
Arad	62.3	NY 4	+ 13.3	—	◕
Besztercze	—	—	—	—	—
Beszterczebánya	60.9	◎	+ 10.2	1	◑
Budapest	62.2	NY 4	+ 11.9	n	○
Csáktornya	63.5	NY 1	+ 11.7	—	◔
Debreczen	61.1	EK 1	+ 13.0	—	◑
Eger	62.5	ENY 2	+ 12.6	—	●
Eszék	—	—	—	—	—
Fiume	64.0	◎	+ 15.8	—	●
Késmárk	—	—	—	—	—
Keszthely	—	—	—	—	—
Kolozsvár	61.0	NY 1	+ 10.8	3	◔
Magyar-Óvár	63.6	NY 1	+ 10.8	1	○
Mármaros-Sziget	61.8	K 1	+ 9.8	—	◑
Nagy-Enyed	62.2	NY 1	+ 14.8	—	◕
Nagy-Szeben	60.2	E 2	+ 13.1	—	●
Nagyvárad	—	—	—	—	—
Orsova	61.4	◎	+ 15.2	6	●
Pancsova	62.8	ENY 5	+ 13.7	—	●
Selmeczbánya	63.0	NY 7	+ 10.4	1	○
Sopron	—	—	—	—	—
Szatmár-Németi	59.7	DK 3	+ 11.3	—	◔
Szeged	61.8	E 1	+ 12.6	—	○
Sepsi-Szt-György	57.0	◎	+ 13.0	1	●
Szolnok	65.8	◎	+ 12.8	—	○
Temesvár	62.9	ENY 3	+ 14.0	—	●
Trencsén	61.5	◎	+ 9.5	2	◔
Ungvár	59.2	E 2	+ 12.0	2	◔
Zágráb	—	DNY 1	+ 12.7	—	○
Bécs	62.9	NY 1	+ 13.8	—	●
Bregenz	64.9	D 1	+ 13.9	—	◑
Lesina	62.8	K 1	+ 18.6	—	○
Pola	63.5	K 2	+ 18.3	—	◔
Prága	60.6	DNY 3	+ 13.6	—	●

Jelek magyarázata ◎ — szélcsend; ○ — tiszta, derült; ◔ — ¼ felhős; ◑ ½ felhős; ◕ — ¾ felhős; ● — borult; ◍ — esős, — ▲ jég; ≡ — köd; ✱ — hóeső; ∞ — göz; ⌐ — zivattar, villám

Áttekintése a mai időjárásnak.

Európában: A depressziók egyike (755—756) Oroszországban, másika (759) Dániában, a nagy légnyomás (765) a kontinens délnyugati részében van. Az idő egészben változó, részben helyi esővel; a hőmérséklet nyugotról nagyobbodott.

Hazánkban: Többnyire nyugati és északias, helyenkint erősebb szelek mellett, a hőmérséklet többnyire kevéssel nagyobbodott, a légnyomás nyugaton fölebb szállt. Az idő általában változó felhőzetü, közben napos, helyenkint eső után derüs. Eső számos helyen volt, többnyire kisebb mennyiségben.

Kilátás a jövő időre.

Hazánkban: Délnyugaton változó, közben napos, északkeleten felhős-borus idő várható, helyenkint esővel.

Kiadótulajdonos: PALLAS irod. és nyomdai részv.-társaság

KIS HIRDETÉSEK

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 krba kerül, hirdetésekért, melyek a hirdető félnek lakczimével el vannak látva, minden egyes közlés után 30 kr. bélyegdij fizetendő.

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postai bélyeg beküldetik, és a hirdetés számja közöltetik.

«Nátaliának» ajánlott levél ment.» 7651

Egy 24 éves, csinos, barna fiatal ember, jómódu, mindazonáltal szerény és titoktartó, ismerkedni óhajt kölcsönös szórakozás czéljából egy fiatal csinos nővel, kora lehet 18—30-ig. Ajánlatokhoz arczkép kéretik s a kiadóhivatalhoz küldendők «Kölcsönös titoktartás» czim alatt. 7626

Eladás.

Füszer bolti- állvány, minden hozzá tartozó berendezési czikkel: iroda, 3-as pénztár, tizedes mérleg, mákörlő stb. eladó. Tudakozódhatni a kiadóhivatalban. 7620

Vendéglő. A város középpontján egy vendéglői helyiség, utczai kiméréssel, nagy forgalmu helyen, berendezéssel együtt, azonnal vagy november 1-re átadandó. Bővebbet a kiadóhivatal. 7642

Ház-eladás. Rákos-Csabán egy ujonnan épült, zsindelyfedelü ház eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 7643

Alkalmazást nyer

Izraelita nevelőnő kerestetik Pápára leányokhoz, kik részint az elemi, részint a polgári iskolába járnak. Követeltetik a magyar, német és franczia nyelvek tiszta és folyékony beszélése és zongoratanitás előhaladottak számára. A czim megtudható a kiadóhivatalban. 7638

Alkalmazást keres

Fiatal ember állomást keres 200 frt óvadék letétele mellett. Bővebbet a kiadóhivatal. 7641

Egy biztos állásban lévő középkoru vasuti hivatalnok, nyugdij- és ovadékképes, óhajt házfelügyelőséget átvenni. Czim a kiadóhivatalban. 7636

Gazdatiszt, ki régebb idő óta nagyobb gazdaságokban müködött hasonló állást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7653

Oktatás.

Fiatal ember, ki gimnáziumi tantárgyakban, német és franczia nyelvben alapos oktatást adhat, nevelői állást keres. 7646

Angol oktatást óhajt adni egy született angol nő. Bővebbet a kiadóhivatal. 7648

Különféle.

Tisztességes keresztyén családnál 2 fiu teljes ellátásra fölvétetik a belvárosban. Bővebbet a kiadóhivatal. 7621

Teljes ellátásra elvállal 2 jó családból való fiut egy tisztességes család, a reáltanoda utczában. Bővebbet «Cs. Ö.» alatt a kiadóhivatalban. 7629

Teljes ellátást keres egy orvosnövendék, tisztességes családnál az Üllői ut közelében, első vagy második emeleten. Czim a kiadóhivatalban. 7635

Középtanodákat látogató 10—15 éves fiuk, egy keresztény családnál teljes ellátásba vétetnek. Ugyanott a franczia nyelv-oktatásban is részesülhetnek. Czim a kiadóhivatalban. 7632

Jó házból való két tanulót óhajt teljes ellátásba venni egy fiatal házaspár. Bővebbet a kiadóhivatal. 7652

Társ kerestetik 20—30,000 forinttal bérlethez s azon leendő szeszgyár felállitásához. Bővebbet a kiadóhivatal. 7623

Minden kellemetlen szagot a szájból eltávolit a csász. kir. szabadalmazott
EUCALYPTUS-SZÁJESSZENCZA
Dr. M. Faber C. M.-től, Bécsben
azonnal és tartósan, akár a szájból, akár a gyomorból, tüdőből vagy orrból eredjen is az, miután ez az egyedül létező antisepticum, mely tökéletes ártalmatlanságánál fogva nemcsak a száj öblögetésére használható, hanem lenyelhető vagy beszivható, hogy a kellemetlen szagot gyökeresen orvosolja. — Az Eucalyptus szájesszenczia minden gyógyszertárban és jóhirü illatszertárban kapható. Közvetlen megrendeléseket pontosan teljesit a szállitó raktár.
9755 **Bécsben, I., Bauernmarkt 3. sz.**

10770 **Nagy uradalom**
Magyarországon vételre kerestetik közvetlen ajánlatok «W. E. 4785.» jegy alatt Haasenstein és Voglerhez (Otto-Haass) Bécsbe kéretnek.

Női éjjeli hálóköntösök legfinomabb minőségüek, igen hosszuka s egész hosszaságukban schweiczi himzés-betéttel ellátva, rendkivül csinos kiállitásuak. Minden hölgy részére pompás darab. Drbonként 1 frt 50 kr., uczatonként 16 frt 50 kr. Ugyanazok csinos kivitelben s dus himzéssel, két volanttal és plissével, drbonként 1 frt 90 kr., tuczatonként 20 frt. 10844
Továbbá különféle fehérnemüek s kézmüáruk nagyban és kicsinyben olcsón eladók egy bécsi nagy kiviteli üzlet feloszlása következtében. Megrendelések és tudakozódások czimzendők: **W. W. Hauptpost restante Wien.**

Titkos betegségek miden alakját, az önfertőzés mindennemü utóbajait, férfi tehetetlenséget stb. alaposan gyógyit
Dr. PAPAY
koron. ar. érdemkeresztes tb. megyei főorvos
Budapesten, ujvilág-utcza 33. I. em. a Ferenczi kávéházzal szemben. 10873
Rendel 9—5-ig délután este 6—7-ig levélileg is.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönő irat folytán ezen **legöregebb és legismertebb rendelési intézet** a hol a tudomány legujabb vivmányai a legbővebb tapasztalokkal párosulva értékesittetnek, legmelegebben ajánlható. 10718
Dr Leitner
40 év óta fennálló rendelési intézetében, Budapesten, dob-utcza 18. **titkos betegségek, tehetetlenség,** önfertőzés, fehérfolyás levélileg is biztosan gyógyittatnak. Rendelési órák: reggel 6—9-ig, d. u: 1—5-ig, este 7—10-ig.

Szőnyegek, butorszövetek, takarók stb.
Budapesten, Gizella-tér 3. sz. alatt a Kasselik-féle házban levő **raktárunk teljes feloszlatása miatt** összes készletünk **pompás szőnyegek** é **butorszövetekből,** u. m: **brocat, atlasz, selyemdamast, bourett, bársony, plüsch, gobelin, crépe** és **juteszövetek;** továbbá **ágy** és **asztalteritők, függönyök draperiákkal** stb. stb. minden szinben és mintában **minden áron** végeladatnak, tehát későbbi szükséglet fedezésére is igen ajánlatos.
‚Szőnyeg és butorszövet végeladás'
Budapest, V. Gizella-tér 3.
Kasselik-féle ház a Deák-utcza sarkán.
10874

HIRDETESEK
felvétetnek a kiadóhivatalban Budapesten IV ker., himzö- és kalap utcza sarkán.

CALDERONI ÉS TÁRSA
látszerészek, Bpesten
váczi utcza 30. s kis hidutcza 8,

ajánlanak nagy választékban és jutányos árakon szemüvegek-, orrcsiptetők és lorgnetteket, szinházi és kettős tábori látcsöveket, távcsöveket, górcsőket, higany- és Aneroid légsulymérőket, hőmérőket, folyadékmérőket stb. 9318
Árjegyzékek bérmentve küldetnek.

AZ ARCZBŐR.

A szépség egyik főfeltétele a szép arczbőr. Egy kevésbé szép arcz is képes bennünket elragadtatni, ha annak arczbőre kifogástalan. De a legszabályosabb szépség is csak akkor méltányoltatik, ha az arczbőr tisztasága, fényes üdeségét nem nélkülözi. Sok hölgy nem tarthat igényt már szépségének elismerésére, ha az arczbőr már nem kifogástalan. Ha valaki magának szép, üde arczbőrét a legkésőbb korig biztositani akarja, forduljon a sok kitünőségek mint pl. Pyefluch tanár Londonban, Raspatan, dr. Jünger, dr. Raudnicz által ajánlott és 4 év óta százezerek által sikerrel alkalmazott **Lengiel nyirbalzsamához.** Ezen kedvelt cosmeticum a káros arczfesték, szenvedélyek vagy egyéb okokból elcsufitott, sőt a himlők által eltorzitott arczbőrt teljesen helyreállitja. Az elhervadt és kiszáradt bőrt ismét frissé, simává teszi és neki kedves szinezetet kölcsönöz, mely körülményt különösen az idősebb urak és hölgyek figyelembe vegyék. Hogy a dr. **Lengiel nyirbalzsamánál** jobb és biztosabb szer nem létezik az arczbőr szépitésére és fentartására, bizonyitják mindazok, kik azt használták. Egy korsó ára 1 frt 50 kr.

Főraktár Magyarország számára: *Budapesten Török József* gyógyszerésznél, király-utcza 12. sz. *Pozsonyban* Pisztory Félix gyógyszerésznél. *Temesvárott* Tarczay István gyógysz. *Zágrábban* Mittelbach Zsigmond gyógyszerésznél.

Hogy ami régi, az bevált,
bizonyitja a körülbelül 30 év óta ismert
DR. BURON-FÉLE
10872 **PÁRISI**
EGYETEMES TAPASZ
jelentékeny és naponkint emelkedő fogyasztása **sebek, gernyesedések daganatok** stb. minden neme ellen. Valódi minőségben kapható **Török József** gyógyszerész urnál **Budapesten, király-utcza 12. sz. a.**

LÄHNE-féle
nyilvános tan- s nevelő-intézet Sopronban.
Az intézet **négy elemi, hat reál és hat gymnáz. osztályból** áll és előkészitést vállal el a **katonai iskolákra, a kereskedelmi akadémiára** és az **önkéntesi vizsgára.** **A 32-iki tanév kezdődik f. é. szept. 9-én.** A beiratások szept. 7. és 8-án eszközöltetnek.
Bővebb felvilágositással szolgál 10540
az igazgatóság.

Dr. Schmidt bevált tyukszemtapasza
sok évtized óta használtatik a tyukszemeknek fájdalomnélküli és biztos, végleges eltávolitására.
Ezen Dr. Schmidt-féle tyukszemtapasz hatása csaknem meglepő, minthogy többszöri használat után minden tyukszem, bármely müfét és fájdalom nélkül eltávolitható.
1 doboz ára 15 tapaszkával és egy csontvésővel a tyukszem kihuzására **o. é. 23 kr.**

Dr. BEHR ideg-kivonata
orvosi rendelvény szerint gyógynövényekből késziett kivonat, mely évek óta mint jeles szer vált be idegfájdalmak, fejcsüz, gyomorégés, gerinczfájdalmak, eskór, bénulás, gyengeségi állapotok és magömlés ellen. Dr. Behr idegkivonata legjobb sikerrel használtatik, csuz és köszvény, izom-merevedés, csuklóés izomcsüz, ideges főfájás és fülzugás ellen is. Dr. Behr idegkivonata csak külsőleg használtatik. Egy üveg ára **o. é. 70 kr.**

U. i. E gyártmányok vételénél sziveskedjék a t. cz. közönség határozottan Bittner gyártmányát kérni s csak azokat valódiaknak elismerni, melyek «Julius Bittner's Apotheke in Gloggnitz» teljes czimet viselik s minden hasonló készitményt mint méltatlan utánzásokat visszautasitani. 10607
Szállitási főraktár: Gloggnitzban, Alsó-Ausztriában, Bittner Gyula gyógyszertárában.
Továbbá kapható még Dr. Schmidt tyukszemtapasza és Dr. Behr idegkivonata Budapesten: Török József gyógyszertárában, király-utcza 12. sz. és Magyarország minden nagyobb gyógyszertárában.

FOGORVOS.
Dick V. uj rendszerü amerikai **müfogai, különösen légnyomatu fogsorok fájdalommentes fogmütétek kéjgázzal, elpusztithatlan plombeok.** — Mérsékelt dijak. **Budapesten, Kristóf-tér 8.** 10747

A szürethez!!!
Borsajtók és szőllőmalmok, borszivattyuk, ruggyanta-csövek a hozzá való eszközökkel, **lefejtő gépeket** must és tiszta bornak legjutányosabb árak mellett szállit

10857
Schottola Ernő, Budapesten, sugárut sarkán, a Fonciere palotában.
Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve.

ELSŐ CS. KIR. SZAB.
DUNA-GŐZHAJÓZÁSI TÁRSASÁG.
MENETREND
a **helyi hajók** számára **Budapest, Budafok és Tétény** között **1884. szeptember 1-étől fogva** további intézkedésig; az éjjeli menetek megszüntetése mellett.
Budapestről Budafokra: 5.30, **6.30,** 7.30, 9 és **10.30** d. e. 2, 3, 4, 6 és 7.30 d. u.
Budapestről Tétényre: 6.30 és 7.30 d. e. 3, 4 és 6 ó. d. u.
Budafokról Budapestre: 4.30, **6.30,** 8, 9, 10 és 11.30 d. e. 3, 4.30, **5.30** és 7.30 d. u.
Tétényről Budapestre: 7.30 és 8.30 d. e. 4, 5 és 7 ó. d. u.
Jegyzet: A vastagabb menetek a déli vaspályának székesfehérvár-Pragerhofba és onnét visszafelé közlekedő Személyvonataihoz csatlakoznak.
Budapesten, 1884. évi augusztus hó 30-án.
A forgalmi igazgatóság.

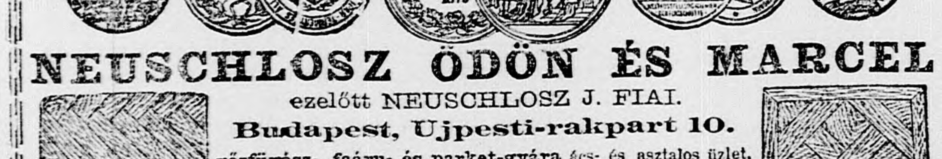

NEUSCHLOSZ ÖDÖN ÉS MARCEL
ezelőtt NEUSCHLOSZ J. FIAI.
Budapest, Ujpesti-rakpart 10.
gőzfürész-, faáru- és parket-gyára ács- és asztalos üzlet, ajánlja nagy választéku **parketjeit.** Folytonosan nagy készlete van száraz, hibátlan **tölgyfa, amerikai padlózatból.** Három évi garantiát nyujt. — **Parket-lerakást** helyben mint vidéken jól és jutányosan eszközöltet. Kivánatra **mintákatés árjegyzéket** bel- mint külföldre legnagyobb készséggel bérmentesen küld. Elvállal **szerszám- és épületfa szállitást, ács- és asztalos-munkákat** igen mérsékelt feltételek mellett. — ☞ **Kiállitási pavillonok és szekrények.**
9823

OSTENDE-DOVER LINE
Német császári, belga király i és angol állami póstaszolgálat.
Gyorsitott személyszállitás
Ausztria és Angolország között.
10327
Legközvetlenebb, leggyorsabb és legolcsóbb irány. Naponkint két szeri indulás minden irányba. Közvetlen csatlakozás és a nemzet közi gyorsvonatokkoz. Tökéletes biztonság. Kényelmes berendezések Védágyak tengeri betegség ellen. Német kocsik és hálókocsik min den esatlakozásnál. Étterem. Külön hajószobák. Hölgyek kiszolgálása és ápolása hét ápolónő által. Étkezés a vasutak állomásaina indóházában.
Közvetlen menetjegyek a continens nagyobb városai és London között. — 25 kilo szabad podgyászsúly. Tartózkodás minden főállomásán az uti iránynak.
Budapestről-Londonba 43 óra utazási idő.
Ár (Bécsből) I. oszt: 207.75 frank II. oszt: 153.75 frank.
Bővebb értesités Bécs: Remmelmann I. Stilerstettengasse 5. Ostende: H. Banhof Vorstand. Dover: Pierre Sisco, főügynök, Strand 3. London: John. Guddington főügynök Graerchurd Street 53.
Naponkint póstacsomagok és értékküldemények szállitása.

1665/1884. szám.

Haszonbéri hirdetés.

A czegléd-mislyei alapitv. ker. Főtisztség részéről ezennel közhirré tétetik, hogy Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun megyében, Czegléd város határában fekvő a m. k. vallásalap tulajdonát képező felső-majori földbirtok, még pedig:

1.) Belsőség	18 ⁵⁴⁹	h.
2.) Szántóföld	400	— »
3.) Kaszáló	432 ⁹⁸⁴	»
4.) Legelő	236 ⁷²⁰	»
5.) Nádas	59 ¹⁰⁸⁴	»
6.) Haszonvehetlen	14 ¹⁰⁵⁵	»
Összesen	1163 ³⁷²/₁₁₀₀	»

ezen felül a bérlő által saját költségén kiirtandó erdő, melyért az évi haszonbér aránya pótlólag fog megállapittatni. 62 ⁶⁷⁹ »

Mind összesen 1225 ¹⁰⁵¹/₁₁₀₀ hold.

a hozzá tartozó gazdasági épületekkel f. é. szeptember 9-én déli 12 órakor Nmgu. vall. és közkt. m. k. miniszterium VIII. ügyosztályában kizárólag irásbeli ajánlatok utján f. é. okt. hó 1-től egymásután következő 12 évre, vagyis 1896 év szept. hó 30-ig tartó bérkorszakra a legmegbizhatóbb ajánlattevőnek bérbe fog adatni.

Az 50 kros bélyeggel és 1225 frt bánatpénzzel ellátott ajánlatok fenti napot megelőzőleg a vallás-miniszterium segédhivatali igazgatóságánál nyujtsák be; elkésetten beadott, feltételes, avagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatokban a beigért évi bérösszeg betüvel és számmal kiirandó és kijelentendő, hogy a vallás-miniszterium segédhivatali igazgatóságánál betekinthető feltételeket ajánlattevő ismeri s magát azoknak aláveti.

Czegléd, 1884. augusztus 28-án.
10848 **A m. kir. alapitv. ker. Főtisztség**

MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK.

46421. szám.

Köztudomásra hozatik, hogy az összes magyar külföldi közvetlen gabnadijszabások Kurtics állomására vonatkozó dijtételei, mindazon gabna, hüvelyes és olajos veteményküldeményekre is fognak visszatérités utján alkalmaztatni, melyek Lökösházán közvetlen fuvarlevél mellett feladva Kétegyházáig helyi forgalomban, onnan pedig a közvetlen dijszabás alapján továbbittatnak.

Ezen kedvezmény Lökösházának a közvetlen dijszabásokba leendő felvételeig, legkésőbb azonban f. é. végéig marad érvényben, mig a tényleg fizetett és a kurticsi dijtételek szerint esedékes szállitási dijjak közötti különbleti legkésőbb 1885. év márczius hó végéig a magyar király, államvasutak visszatéritési osztályához benyujtandó és a kedvezményt igénybe vevő félre mint feladóra szóló eredeti fuvarlevelek alapján fog folyósittatni.

Budapesten, 1884. augusztus hó 25-én.

FRANKLIN-TÁRSULAT KÖNYVNYOMDÁJA